

ZLECENIODAWCA:

GMINA SOMIANKA
07 – 203 Somianka

WYKONAWCA:

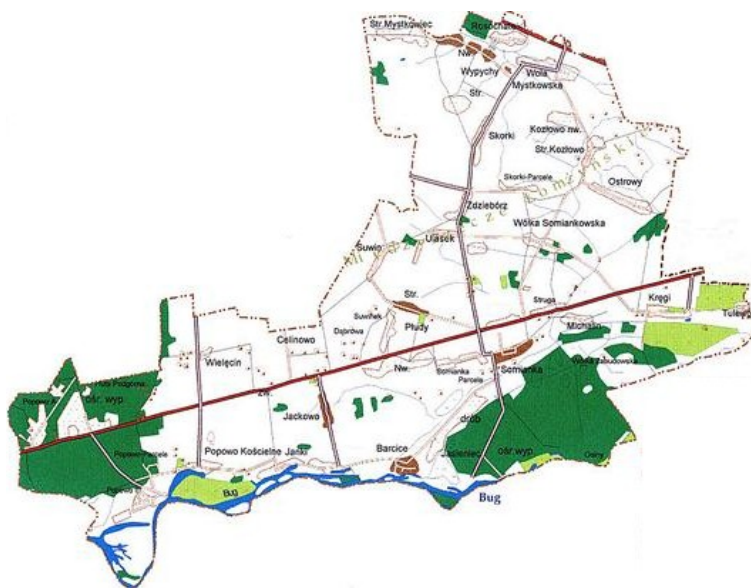

„proEKO” Pracownia Ochrony Środowiska
Anna Serafin - Osowiecka
ul. Gen. J. Sowińskiego 28B/ 35
07 – 202 Wyszaków

Aktualizacja

Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka

na lata 2009 – 2016

Somianka, lipiec 2009 r.

SPIS TREŚCI:

<u>Rozdział 1. Wprowadzenie.....</u>	<u>3</u>
<u>Rozdział 1.1. Cele i zakres Planu gospodarki odpadami.....</u>	<u>4</u>
<u>Rozdział 1.2. Funkcje Planu gospodarki odpadami oraz jego harmonogram czasowy</u>	<u>6</u>
<u>Rozdział 1.3. Uwarunkowania prawne opracowania i realizacji Planu</u>	<u>7</u>
<u>Rozdział 1.4. Uwarunkowania merytoryczne opracowania i realizacji Planu</u>	<u>9</u>
<u>Rozdział 2. Ogólna charakterystyka Gminy Somianka</u>	<u>25</u>
<u>Rozdział 2.1. Podstawowe dane o gminie</u>	<u>25</u>
<u>Rozdział 2.2. Infrastruktura techniczna</u>	<u>28</u>
<u>Rozdział 2.3. Środowisko przyrodnicze</u>	<u>32</u>
<u>Rozdział 3. Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka do 2012 roku</u>	<u>33</u>
<u>Rozdział 4. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka</u>	<u>38</u>
<u>Rozdział 4.1. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami na terenie gminy Somianka</u>	<u>49</u>
<u>Rozdział 5. Prognoza zmian ilości odpadów na terenie gminy Somianka</u>	<u>51</u>
<u>Rozdział 6. Planowany system gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka na lata 2009 – 2016</u>	<u>54</u>
<u>Rozdział 7. Cele gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka na lata 2009 – 2016</u>	<u>58</u>
<u>Rozdział 7.1. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami</u>	<u>61</u>
<u>Rozdział 7.2. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami.....</u>	<u>63</u>
<u>Rozdział 8. Edukacja ekologiczna.....</u>	<u>67</u>
<u>Rozdział 9. Aspekty finansowe realizacji Planu gospodarki odpadami.....</u>	<u>69</u>
<u>Rozdział 10. Sposób kontroli oraz dokumentowania realizacji Planu gospodarki odpadami</u>	<u>72</u>
<u>Rozdział 11. Wnioski z prognozy oddziaływania na środowisko Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka.....</u>	<u>75</u>
<u>Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....</u>	<u>77</u>
<u>Materiały źródłowe.....</u>	<u>81</u>
<u>Spis tabel i wykresów.....</u>	<u>82</u>

Rozdział 1. Wprowadzenie

Nadrzędnym celem w zakresie gospodarowania odpadami jest zapobieganie powstawaniu odpadów przy rozwiązaniu powstawania odpadów „u źródła”, odzyskiwanie surowców i ponowne ich wykorzystanie oraz bezpieczne dla środowiska unieszkodliwianie odpadów niewykorzystanych. Warunkiem realizacji tego celu jest zmniejszenie materiału – i energochłonności produkcji (stosowanie czystych technologii), wykorzystanie

alternatywnych odnawialnych źródeł energii, stosowanie analizy pełnego „cyklu życia” produktu (produkcji, transportu, opakowania, ewentualnego ponownego wykorzystania i unieszkodliwiania).

Dla osiągnięcia celów założonych w *Polityce ekologicznej państwa* oraz realizacji zasad mówiących, iż należy:

- 1) zapobiegać powstawaniu odpadów lub ograniczać ilość odpadów i ich negatywne oddziaływanie na środowisko przy wytwarzaniu produktów, podczas i po zakończeniu ich użytkowania,
- 2) zapewniać zgodny z zasadami ochrony środowiska odzysk, jeżeli nie udało się zapobiec powstawaniu odpadów,
- 3) zapewniać zgodne z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwianie odpadów, których powstaniu nie udało się zapobiec lub których nie udało się poddać odzyskowi,

a także stworzenia w kraju zintegrowanej i wystarczającej sieci instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, spełniających wymagania określone w przepisach o ochronie środowiska, opracowywane są *plany gospodarki odpadami*.

Rozdział 1.1. Cele i zakres Planu gospodarki odpadami

Przedmiotem niniejszego opracowania jest *Plan gospodarki odpadami gminy Somianka na lata 2009 – 2016*, prezentujący szeroko rozumianą problematykę gospodarki odpadami na terenie gminy obejmującą powstawanie, selektywne gromadzenie, odzysk i unieszkodliwianie powstających odpadów, stanowiący aktualizację *Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka do 2012 roku*, przyjętego uchwalonego uchwałą Rady Gminy nr XXIII/127/2005 z dnia 28 stycznia 2005 r.

Celem *Planu* jest przedstawienie wytycznych do reorganizacji systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka. Wdrożenie zawartych w nim rozwiązań organizacyjnych oraz logistyczno – technicznych przyczyni się do właściwego, zgodnego z wymogami ochrony środowiska, zagospodarowania powstających odpadów.

W myśl art. 14 ust. 2 *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* plany gospodarki odpadami swoim zakresem obejmują:

- 1) opis aktualnego stanu gospodarki odpadami, zawierający informacje dotyczące:
 - a) rodzaju, ilości i źródła pochodzenia odpadów, które mają być poddane procesom odzysku lub unieszkodliwiania,
 - b) wyszczególnienia posiadaczy odpadów prowadzących działalność w zakresie zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,
 - c) rozmieszczenia istniejących instalacji do zbierania, odzysku lub unieszkodliwiania odpadów,

- d) problemów identyfikacji problemów w zakresie gospodarowania odpadami,
- 2) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów ich osiągnięcia,
- 3) prognozowane zmiany w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami,
- 4) zadania, których realizacja zapewni poprawę sytuacji w zakresie gospodarowania odpadami,
- 5) rodzaj przedsięwzięć i harmonogram ich realizacji,
- 6) instrumenty finansowe służące realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami, zawierające następujące elementy:
 - a) wskazanie źródeł finansowania planowanych działań,
 - b) harmonogram rzeczowo – finansowy planowanych działań zmierzających do zapobiegania powstawaniu odpadów lub ograniczania ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko oraz prawidłowe gospodarowanie nimi, w tym ograniczenia ilości odpadów ulegających biodegradacji zawartych w odpadach komunalnych kierowanych na składowiska,
- 7) system gospodarowania odpadami,
- 8) system monitoringu i sposób oceny realizacji celów w zakresie gospodarki odpadami.

Szczegółowy zakres gminnego planu gospodarki odpadami określają zapisy *Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620, zm. Dz. U. z 2006 r. Nr 46, poz. 333). Według powyższego gminny plan gospodarki odpadami, obejmujący wszystkie rodzaje odpadów komunalnych, w szczególności odpady ulegające biodegradacji, odpady opakowaniowe:

- 1) aktualny stan gospodarki odpadami, w tym:
 - a) rodzaj, ilość i źródła powstawania odpadów,,
 - b) rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom odzysku,
 - c) rodzaj i ilość odpadów poddawanych poszczególnym procesom unieszkodliwiania,
 - d) istniejące systemy zbierania wszystkich odpadów,
 - e) rodzaj, rozmieszczenie oraz moc przerobową instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
 - f) wykaz podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów,
 - g) identyfikację problemów w zakresie gospodarowania odpadami,

uwzględniające podstawowe informacje charakteryzujące z punktu widzenia gospodarki odpadami obszar, dla którego jest sporządzany plan gospodarki odpadami, a w szczególności położenie geograficzne, sytuację demograficzną, sytuację gospodarczą oraz

warunki glebowe, hydrogeologiczne i hydrologiczne, mogące mieć wpływ na lokalizację instalacji gospodarki odpadami,

- 2) prognozowane zmiany w zakresie gospodarki odpadami, w tym również wynikające ze zmian demograficznych i gospodarczych,
- 3) cele w zakresie gospodarki odpadami z podaniem terminów osiągnięcia,
- 4) działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami, w tym:
 - a) działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów,
 - b) działania zmierzające do ograniczenia ilości odpadów i ich negatywnego oddziaływania na środowisko,
 - c) działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbiórki, transportu oraz odzysku i unieszkodliwiania, w szczególności odpadów komunalnych,
 - d) działania zmierzające do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych na składowiska odpadów,
- 5) rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć oraz instytucje odpowiedzialne za ich realizację,
- 6) sposoby finansowania, w tym instrumenty finansowe służące realizacji zamierzonych celów, z uwzględnieniem harmonogramu uruchamiania środków finansowych i ich źródeł,
- 7) system monitoringu i oceny realizacji zamierzonych celów pozwalający na określenie sposobu oraz stopnia realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie gospodarki odpadami, z uwzględnieniem ich jakości i ilości.

Rozdział 1.2. Funkcje Planu gospodarki odpadami oraz jego harmonogram czasowy

Podobnie, jak w przypadku innych planów przygotowanie planu gospodarki odpadami jest formą podejmowania decyzji strategicznych umożliwiającą przewidywanie kierunków rozwoju i wyników jakiejś określonej działalności w ciągu określonego czasu. Wynikiem procesu planowania jest dokument zawierający wizję rozwoju systemu i określający opcje i warunki rozwiązań. Jest on także bardzo ważnym źródłem informacji, narzędziem kontroli i materiałem wykorzystywanym do rozwoju systemu w przyszłości.

Plan gospodarki odpadami pozwala na:

- uzyskanie ogólnych informacji, uzgadnianych przez wszystkie strony uczestniczące w procesie, dotyczących ilości odpadów, metod zbierania, odzysku i unieszkodliwiania, stanu technicznego i zdolności przerobowych istniejących instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, a także aspektów finansowych związanych z gospodarowaniem odpadami,
- określenie najważniejszych problemów związanych gospodarowaniem odpadami i ich systematyczne rozwiązania,
- określenie sposobu współpracy różnych instytucji i organizacji w zakresie gospodarki odpadami,
- dokonywania uzgodnień dotyczących sposobu rozwiązania problemów,
- podejmowanie decyzji co do działań, które powinny być podejmowane natychmiast, a także działań, które powinny być w bliższej i dalszej przyszłości,
- wzrost świadomości ekologicznej,
- spełnianie podstawowych wymagań niezbędnych przy występowaniu o wsparcie finansowe potrzebne do realizacji projektów w zakresie gospodarki odpadami.

Zakresem czasowym niniejszy *Plan gospodarki odpadami dla gminy Somianka* obejmuje lata 2009 – 2016, przy czym czasokres realizacji zadań w zakresie gospodarki odpadami obejmuje dwa etapy:

- cele krótkoterminowe – realizowane w latach 2009 – 2012,
- cele długoterminowe – realizowane do roku 2016.

Rozdział 1.3. Uwarunkowania prawne opracowania i realizacji Planu

Podstawę prawną sporządzenia zaktualizowanego *Planu gospodarki dla gminy Somianka* stanowią następujące akty prawne:

- 1) *Ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) – wprowadzająca w rozdziale 3 obowiązek opracowywania planów na szczeblu krajowym, wojewódzkim, powiatowym i gminnym,
- 2) *Ustawa dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.)
- 3) *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami* (Dz. U. Nr 66, poz. 620, zm. Dz. U. z

2006 r. Nr 46, poz. 333) – określające zakres gminnego planu gospodarki odpadami.

Ponadto zaktualizowany *Plan gospodarki odpadami gminy Somianka* opracowany został w oparciu o zapisy następujących aktów prawnych:

- 1) *Ustawę z dnia 27 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym* (Dz. U. Nr 180, poz. 1495),
- 2) *Ustawę z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji* (Dz. U. Nr 25 poz. 202 z późn. zm.),
- 3) *Ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. o wprowadzeniu ustawy – Prawo ochrony środowiska, ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw* (Dz. U. Nr 100, poz. 1085 z późn. zm.),
- 4) *Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.),
- 5) *Ustawę z dnia 11 maja 2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (tekst jedn. Dz. U. z 2007 r. Nr 90, poz. 607 z późn. zm.),
- 6) *Ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska* (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.),
- 7) *Ustawę z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym* (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.),

wraz z wydanymi, na podstawie upoważnień w nich zawartych, rozporządzeniami.

Dla realizacji gospodarki odpadami w naszym kraju istotne znaczenie mają także następujące przepisy Unii Europejskiej:

- 1) Dyrektywa 75/ 442/ EWG w sprawie odpadów
- 2) Dyrektywa 91/ 689/ EWG w sprawie odpadów niebezpiecznych
- 3) Dyrektywa 99/ 31/ WE w sprawie składowisk odpadów
- 4) Dyrektywa 86/ 278/ EWG w sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu odpadów ściekowych w rolnictwie
- 5) Dyrektywa 94/ 62/ WE w sprawie opakowań i odpadów z opakowań oraz Decyzje Komisji 97/ 129, 97/ 138, 99/ 177
- 6) Dyrektywa 89/ 369/ EWG w sprawie zapobiegania zanieczyszczaniu powietrza przez nowe zakłady spalania odpadów komunalnych
- 7) Dyrektywa 89/ 429/ EWG w sprawie zmniejszania zanieczyszczenia powietrza przez istniejące zakłady spalania odpadów komunalnych
- 8) Dyrektywa 94/ 67/ WE w sprawie spalania odpadów niebezpiecznych
- 9) Dyrektywa 75/ 439/ EWG w sprawie usuwania olejów odpadowych

- 10) Dyrektywa 91/ 157/ EWG w sprawie baterii i akumulatorów zawierających substancje niebezpieczne
- 11) Dyrektywa 86/ 278/ EWG w sprawie ochrony środowiska, a szczególnie gleb, przy stosowaniu odpadów ściekowych w rolnictwie.

Przy sporządzaniu *Planu gospodarki odpadami gminy Somianka* jako materiał pomocniczy wykorzystany został także *Poradnik – powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami*¹ oraz poradnika *Wydawanie decyzji administracyjnych w zakresie gospodarki odpadami*².

Rozdział 1.4. Uwarunkowania merytoryczne opracowania i realizacji Planu

Merytoryczną podstawę opracowania, a następnie wdrażania *Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka* stanowią *Krajowy Plan Gospodarki Odpadami do 2010* oraz inne dokumenty strategiczne, a także plany gospodarki odpadami wyższego rzędu.

KRAJOWY PLAN GOSPODARKI ODPADAMI 2010

Zgodnie z *ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach* krajowy plan gospodarki odpadami aktualizowany jest co 4 lata. Pierwszy *Krajowy plan gospodarki odpadami* przyjęty został uchwałą Rady Ministrów Nr 219 z dnia 29 października 2002 r. (*Monitor Polski* z 2003 r. Nr 11, poz. 159) i obowiązywał do 31 grudnia 2006 r.

Aktualnie, od 1 stycznia 2007 r., obowiązuje zaktualizowany w 2006 r., tj. *Krajowy plan gospodarki odpadami 2010*, przyjęty uchwałą Rady Ministrów Nr 233 z dnia 29 grudnia 2006 r. (M.P. z 2006 r. Nr 90, poz. 946). Obowiązujący KPGO 2010 jest dokumentem nadrzędnym w zakresie gospodarki odpadami dla planów opracowywanych na poszczególnych szczeblach administracyjnych.

Celem nadrzędnym tego dokumentu jest osiągnięcie systemu gospodarki odpadami zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju, w którym w pełni realizowane są zasady gospodarki odpadami, a deponowanie odpadów na składowiskach traktowane jest jako najmniej pożądaný sposób postępowania z odpadami. Głównymi celami są:

- 1) utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB,
- 2) zwiększenie udziału odzysku, w tym w szczególności odzysku energii z odpadów, zgodnego z wymaganiami ochrony środowiska,
- 3) zmniejszenie ilości wszystkich odpadów kierowanych na składowiska odpadów,

¹ Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002 r.

² ARCADIS EKOKONREM Sp. z o.o., Wrocław 2004 r.

- 4) zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich krajowych składowisk nie spełniających przepisów prawa,
- 5) wyeliminowanie praktyki nielegalnego składowania odpadów,
- 6) stworzenie kompleksowej bazy danych o wprowadzanych na rynek produktach i gospodarce odpadami w Polsce.

W dokumencie sformułowano również dodatkowe cele szczegółowe dla poszczególnych grup odpadów. Przyjęte cele szczegółowe w gospodarce odpadami komunalnymi dotyczą:

- objęcia umowami na odbieranie odpadów komunalnych 100% mieszkańców najpóźniej do 2007 roku,
- zapewnienia objęcia wszystkich mieszkańców systemem selektywnego zbierania odpadów, dla którego minimalne wymagania określono w KPGO 2010, najpóźniej do końca 2007 r.,
- zmniejszenia ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów, aby nie było składowanych:
 - w 2010 więcej niż 75%,
 - w 2013 więcej niż 50%,
 - w 2020 więcej niż 35%

masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.,

- zmniejszenie masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.,
- zredukowanie liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, na których są składowane odpady komunalne, do maksymalnie 200 do końca 2014 r.

Osiągnięcie zakładanych celów w zakresie zbierania odpadów komunalnych wymaga realizacji następujących działań:

- kontrolowania przez gminy stanu zawierania umów przez właścicieli nieruchomości z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych, co skutkować powinno objęciem stosownymi umowami lub decyzjami 100 % mieszkańców kraju,
- kontrolowania przez gminy sposobów i zakresu wypełniania przez podmioty posiadające zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości – ustaleń zawartych w ww. zezwoleniach dotyczących metod oraz miejsc prowadzenia odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- doskonalenie systemów ewidencji wytwarzanych, poddawanych odzyskowi oraz unieszkodliwianiu odpadów komunalnych.
- zgodnie z wytyczonymi celami w zakresie odzysku i recyklingu wymagane jest prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania poszczególnych frakcji odpadów

komunalnych m.in.: odpadów zielonych z ogrodów i parków, papieru i tektury (w tym opakowania, gazety, czasopisma itd.), odpadów opakowaniowych ze szkła w podziale na szkło bezbarwne i kolorowe, tworzyw sztucznych i metali, zużytych baterii i akumulatorów, itp.

Pozostałe frakcje odpadów komunalnych mogą być zbierane łącznie jako zmieszane odpady komunalne.

W zakresie maksymalizacji odzysku i właściwego unieszkodliwiania odpadów konieczne jest ograniczenie składowania odpadów ulegających biodegradacji poprzez budowę linii technologicznych do ich przetwarzania, takich jak: kompostownie odpadów organicznych, linie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, instalacje fermentacji odpadów (organicznych lub zmieszanych), zakłady termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych.

Podstawowym założeniem funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi w Polsce ma być system rozwiązań regionalnych, w których uwzględnione będą wszystkie niezbędne elementy tej gospodarki w danych warunkach lokalnych.

Zgodnie z założeniami KPGO 2010, podstawą gospodarki odpadami komunalnymi, powinny stać się zakłady zagospodarowania odpadów o przepustowości wystarczającej do przyjmowania i przetwarzania odpadów z obszaru zamieszkałego przez minimum 150 tys. mieszkańców, spełniające w zakresie technicznym kryteria najlepszej dostępnej techniki. Zakłady te powinny zapewniać następujący zakres usług:

- mechaniczno – biologiczne lub termiczne przekształcanie zmieszanych odpadów komunalnych i pozostałości z sortowni,
- składowanie przetworzonych zmieszanych odpadów komunalnych,
- kompostowanie odpadów zielonych,
- sortowanie poszczególnych frakcji odpadów komunalnych zbieranych selektywnie (opcjonalnie),
- zakład demontażu odpadów wielkogabarytowych (opcjonalnie),
- zakład przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (opcjonalnie).

W przypadku aglomeracji lub regionów obejmujących powyżej 300 tys. mieszkańców, preferowaną metodą zagospodarowania zmieszanych odpadów komunalnych jest ich termiczne przekształcanie. Do spalarni odpadów komunalnych przyjmowane będą zakaźne odpady medyczne i weterynaryjne po ich wstępnej dezaktywacji.

Dla spełnienia celu, jakim jest bezpieczne składowanie odpadów, niezbędne są działania zmierzające do doprowadzenia do końca 2009 r. do stanu, w którym wszystkie składowiska będą spełniały wymagania prawa.

W poszczególnych powiatach winno dążyć się do zredukowania ilości małych nieefektywnych składowisk lokalnych i zapewnienia funkcjonowania składowisk ponadgminnych w ilości 5 do 15 (maksymalnie) obiektów w skali województwa do końca roku 2014. W przypadku składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne preferuje się obiekty obsługujące obszar zamieszkiwany przez co najmniej 150 tys. mieszkańców. Przyjmuje się, że przy transporcie odpadów na składowisko na odległość wynoszącą powyżej 30 km opłacalne jest zastosowanie przeładunkowego systemu transportu (dwustopniowego).

W zakresie odpadów niebezpiecznych oraz pozostałych, cele przedstawione w KPGO 2010 wynikają m.in. z :

- obowiązujących uregulowań prawnych krajowych i unijnych,
- „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Polski”,
- analizy stanu aktualnego w poszczególnych grupach odpadów.

Dla realizacji poszczególnych celów, przedstawionych w KPGO 2010, sformułowano następujące kierunki działań:

- wdrażanie proekologicznych i efektywnych ekonomicznie metod zagospodarowania odpadów niebezpiecznych w oparciu o najlepsze dostępne techniki (BAT), w tym opracowanie i wdrożenie innowacyjnych technologii w zakresie zagospodarowania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. baterie małogabarytowe, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny),
- minimalizację ilości wytwarzanych odpadów niebezpiecznych poddawanych procesom unieszkodliwiania poprzez składowanie,
- organizację nowych i rozwój istniejących systemów zbierania odpadów niebezpiecznych ze źródeł rozproszonych (małe i średnie przedsiębiorstwa), z uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych (gospodarstwa domowe), w oparciu o:
 - funkcjonujące sieci zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych utworzone przez organizacje odzysku lub przedsiębiorców,
 - funkcjonujące placówki handlowe, apteki, zakłady serwisowe oraz punkty zbierania poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych (np. przeterminowane lekarstwa, oleje odpadowe, baterie, akumulatory),
 - stacjonarne lub mobilne punkty zbierania odpadów niebezpiecznych,
 - regularne odbieranie odpadów niebezpiecznych od mieszkańców prowadzących selektywne zbieranie w systemie workowym lub pojemnikowym przez podmioty prowadzące działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Wymagane jest prowadzenie przez przedsiębiorców oraz instytucje selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych i pozostałych.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO ROKU 2020

Aktualizacja *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020*, uchwalona przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 29 maja 2006 r. (Uchwała Nr 78/2006), stanowi dokument programowy i zarazem główne narzędzie polityki regionalnej, jak również punkt odniesienia do powstających na poziomie województwa dokumentów programowych i planistycznych.

Zapisy *Strategii* wskazują, iż rozwiązania problemów Mazowsza, w tym w zakresie gospodarki odpadami, należy poszukiwać zarówno w możliwości wykorzystania funduszy unijnych, jak i intelektualnego oraz technicznego potencjału województwa. Wyznaczone w niej kierunki rozwojowe winny być spójne z kierunkami rozwoju zapisanymi w planie gospodarki odpadami.

Strategia, poprzez krótką analizę stanu gospodarki odpadami, uwidacznia główne problemy tej sfery takie, jak: niski stopień odzysku i segregacji odpadów komunalnych, składowanie, jako główny sposób unieszkodliwiania odpadów, niedostosowanie większości składowisk odpadów komunalnych do obowiązujących wymogów prawnych oraz zbyt mała wydajność obiektów kompleksowej gospodarki odpadami w stosunku do masy powstających odpadów.

Wśród celów pośrednich *Strategii* w zakresie gospodarki odpadami, wskazano na konieczność porządkowania i tworzenia spójnego systemu gospodarki odpadami, a w tym: budowy i/ lub rozbudowy składowisk odpadów komunalnych i zakładów utylizacji o charakterze subregionalnym, regionalnym, a także wprowadzenie nowoczesnych metod recyklingu i utylizacji odpadów.

W *Strategii* wskazano także na potrzebę kontynuacji prac zmierzających do doskonalenia systemu monitoringu zanieczyszczeń powierzchni ziemi, dostosowanych do standardów UE, uporządkowania gospodarki odpadami poprzez realizację działań ujętych w wojewódzkich, powiatowych i gminnych planach gospodarki odpadami, utworzenie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami opartego na segregacji, recyklingu i innych formach odzysku, zgodnie z ustaleniami WPGO.

PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO WOJ. MAZOWIECKIEGO

Plan uchwalony został przez Sejmik Województwa Mazowieckiego w dniu 7 czerwca 2004 r. (Uchwała Nr 65/2004) i stanowi, obok *Strategii*, drugi, podstawowy dokument wyznaczający cele i kierunki rozwoju regionu w układzie przestrzennym, stanowiąc jednocześnie wykładnię polityki przestrzennej. Priorytetowym celem polityki przestrzennej jest stwarzanie warunków do osiągnięcia spójności terytorialnej oraz

trwałego i zrównoważonego rozwoju Mazowsza poprawy warunków życia mieszkańców oraz zwiększenia konkurencyjności regionu.

W zakresie gospodarki odpadami, plan zagospodarowania przestrzennego, odwołując się do *Planu gospodarki odpadami Województwa Mazowieckiego na lata 2004 – 2011*, za priorytetowe cele wojewódzkiej polityki przyjmuje, uporządkowanie i stworzenie spójnego systemu gospodarki odpadami. Działania te miałyby polegać m.in. na: likwidacji i rekultywacji niewłaściwie urządzonych i eksploatowanych składowisk odpadów, organizowaniu sieci regionalnych składowisk odpadów komunalnych spełniających wymogi ochrony środowiska, prowadzeniu selektywnego zbierania i zagospodarowania odpadów deponowanych na składowiskach, tworzeniu systemu zintegrowanej sieci zakładów przeróbki odpadów, szczególnie odpadów niebezpiecznych, likwidacji „mogilników”, wdrożeniu systemu ewidencji odpadów i metod ich zagospodarowania.

Zapisy *Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego* mówią, iż systemowe i kompleksowe rozwiązanie problemu gospodarowania odpadami na terenie województwa wymaga opracowania i wdrażania również spójnych z planem szczebla wojewódzkiego, planów gospodarki odpadami dla powiatów i gmin, w których wskazane winny być m.in. lokalizacje składowisk i zakładów unieszkodliwiania odpadów.

PROGRAM OCHRONY ŚRODOWISKA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2007 – 2010 Z UWZGLĘDNIENIEM PERSPEKTYWY DO 2014 R.

Program Ochrony Środowiska Województwa Mazowieckiego ..., uchwalony dnia 19 lutego 2007 r. przez Sejmik Województwa Mazowieckiego (Uchwałą Nr 19/07), odzwierciedla cele, kierunki i zadania w zakresie ochrony środowiska zdefiniowane w Polityce Ekologicznej Państwa i w *Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do roku 2020*. Głównym celem *Programu* jest określenie polityki ekologicznej dla Województwa Mazowieckiego, a ponadto realizacja polityki ekologicznej państwa.

W zakresie gospodarki odpadami, dokument ten wytycza cel strategiczny do 2014 r.: *minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów oraz prowadzenie nowoczesnego (zgodnego ze standardami unijnymi) systemu odzysku i unieszkodliwiania odpadów* oraz określa kierunki działań.

Wskazane kierunki działań w zakresie gospodarki odpadami będą polegały na współdziałaniu i współpracy z administracją samorządową, rządową, przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, stowarzyszeniami i instytucjami kontrolnymi w dziedzinie ochrony środowiska w zakresie:

- kontynuacji zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców Województwa Mazowieckiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,

- kontynuacji prowadzenia edukacji ekologicznej w zakresie prawidłowej gospodarki odpadami,
- doskonalenia systemu selektywnego zbierania odpadów w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu,
- doskonalenia regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,
- skierowania w roku 2015 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 44% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- skierowania w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- rozwoju i wdrażania nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów.

WOJEWÓDZKI PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA MAZOWSZA NA LATA 2007 – 2011 Z UWZGLĘDNIENIEM LAT 2012 – 2015

W Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007 – 2011 z uwzględnieniem lat 2012 – 2015, przyjętym Uchwałą Nr 164/07 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 15 października 2007 r., wyznaczono kierunki działań prowadzące do stworzenia spójnego systemu gospodarowania wszystkimi rodzajami odpadów na terenie województwa, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów niebezpiecznych.

W oparciu o przedstawione w KPGO 2010 cele oraz zapisy wynikające z uregulowań prawnych, w zakresie odpadów komunalnych wytwarzanych w Województwie Mazowieckim określone zostały szczegółowe cele do osiągnięcia w horyzoncie krótkookresowym na lata 2007 – 2011 oraz horyzoncie długookresowym na lata 2012 – 2015. *Cele krótkookresowe na lata 2007 – 2011 to:*

- wspieranie działań w zakresie zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców Województwa Mazowieckiego w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki wszystkimi rodzajami odpadów,
- wspieranie działań w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców województwa zorganizowanym systemem zbierania odpadów, w tym również systemem selektywnego zbierania poszczególnych frakcji odpadów, w terminie do końca 2007 roku,
- wspieranie działań w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców województwa systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do końca 2007 roku, w zakresie:
 - odpadów zielonych z parków i ogrodów,
 - papieru i tektury,
 - odpadów opakowaniowych ze szkła,

- tworzyw sztucznych i metali,
- odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tym: zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, chemikaliów),
- odpadów wielkogabarytowych i odpadów budowlano - remontowych.
- doskonalenie systemów selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu określonych w obowiązujących aktach prawnych dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku i recyklingu:
 - odpadów wielkogabarytowych na poziomie 45%,
 - odpadów niebezpiecznych na poziomie 20%,
 - odpadów opakowaniowych – odzysk 60%, recykling 55% - 80%.
- wspieranie działań w zakresie ograniczenia kierowania na składowiska odpadów komunalnych nie segregowanych i nieprzetworzonych,
- zamknięcie do końca 2009 r. wszystkich składowisk nie spełniających standardów Unii Europejskiej,
- skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- wspieranie działań na rzecz eliminacji praktyk nielegalnego składowania odpadów,
- wspieranie działań na rzecz zwiększenia odzysku energetycznego i materiałowego i unieszkodliwiania (poza składowaniem) odpadów, poprzez budowę instalacji spełniających wymagania BAT w tym zwłaszcza budowy instalacji do termicznego przekształcania odpadów komunalnych w aglomeracji warszawskiej i radomskiej,
- kontynuacja porządkowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie, ze szczególnym wspieraniem zintegrowanych regionalnych systemów gospodarki obejmujących gminy województwa,
- kontynuacja porządkowania systemu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie, ze szczególnym wspieraniem zintegrowanych regionalnych systemów gospodarki obejmujących gminy województwa.

Cele długookresowe 2012 – 2015 to:

- kontynuacja działań na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców Województwa Mazowieckiego,
- doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku:
 - odpadów wielkogabarytowych na poziomie 65%,
 - odpadów niebezpiecznych na poziomie 35%,
 - odpadów opakowaniowych – odzysk 60%, odzysk 60%, recykling 55% - 80%.
- wspieranie rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,

- zmniejszenie ilości funkcjonujących składowisk odpadów komunalnych na terenie województwa do 15 składowisk regionalnych, stanowiących część integralną systemu gospodarki odpadami,
- skierowanie w roku 2015 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 44% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- wspieranie działań do składowania tylko odpadów przetworzonych (balastowych),
- wspieranie rozwoju i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym metod termicznego przekształcania odpadów w aglomeracji warszawskiej oraz radomskiej i płockiej,
- wspieranie działań w zakresie zmniejszania masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 85% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.

Także w zakresie gospodarki odpadami niebezpiecznymi w strumieniu odpadów komunalnych wytwarzanych w Województwie Mazowieckim, określone zostały szczegółowe cele przewidziane do osiągnięcia w horyzoncie krótkookresowym na lata 2007 – 2011 oraz długookresowym na lata 2012 – 2015. *Cele krótkookresowe 2007 – 2011 to:*

- rozwój selektywnego zbierania odpadów niebezpiecznych występujących w strumieniu odpadów komunalnych,
- edukacja ekologiczna mieszkańców gminy w zakresie zagrożeń, jakie stwarza niekontrolowane przedostawanie się odpadów niebezpiecznych do środowiska,
- osiągnięcie w 2011 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów niebezpiecznych (ze strumienia odpadów komunalnych) – 20%.

Cele długookresowe 2012 – 2015 to:

- dalszy rozwój selektywnego systemu zbierania odpadów niebezpiecznych ze strumienia komunalnych,
- kontynuacja edukacji ekologicznej,
- osiągnięcie docelowo zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów niebezpiecznych (ze strumienia odpadów komunalnych) – 35%.

W aktualizacji WPGO 2007 – 2015 dokonano umownego podziału (uwzględniającego układ dawnych województw) Województwa Mazowieckiego na sześć regionów gospodarki odpadami:

- obszar m.st. Warszawy,
- obszar ciechanowski,
- obszar ostrołęcki (w skład którego wchodzi Gmina Somianka),

- obszar płocki,
- obszar radomski,
- obszar siedlecki,

które powinny zostać utworzone najpóźniej do końca 2015 r.

Przewiduje się, iż w ramach tych obszarów będzie funkcjonowało ok. 15 Regionalnych Zakładów Zagospodarowania Odpadów. Zgodnie z zapisami KPGO 2010, preferuje się obiekty obsługujące obszar zamieszkiwany, co najmniej przez 150 000 mieszkańców. Do obiektów funkcjonujących w ramach tych Zakładów zalicza się m.in. regionalne składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Powstałe regiony będą miały charakter ponadgminny i obsługiwać będą ww. obszary.

PLAN GOSPODARKI ODPADAMI DLA POWIATU WYSZKOWSKIEGO NA LATA 2008 – 2011 Z PERSPEKTYWĄ DO 2015 ROKU

Wytyczając cele w gospodarce odpadami dla powiatu wyszkowskiego pod uwagę wzięto w szczególności zapisy *Polityki Ekologicznej Państwa* oraz wytyczne zawarte w *Krajowym planie gospodarki odpadami 2010* i *Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007 – 2015*.

CEL STRATEGICZNY: *wprowadzenie na terenie całego powiatu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych oraz osiągnięcie zakładanych limitów odzysku i recyklingu odpadów wielkogabarytowych, budowlanych, niebezpiecznych oraz opakowaniowych, a także bezpieczna dla środowiska gospodarka odpadami przemysłowymi i niebezpiecznymi.*

1. Odpady komunalne

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

- 1) wspieranie działań zwiększających świadomość ekologiczną mieszkańców powiatu w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- 2) wspieranie działań w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców powiatu zorganizowanym zbieraniem odpadów do końca 2008 r.,
- 3) wspieranie działań w zakresie objęcia wszystkich mieszkańców powiatu najpóźniej z początkiem 2009 r. systemem selektywnego zbierania odpadów w zakresie:
 - odpadów zielonych z parków i ogrodów,
 - papieru i tektury,
 - odpadów opakowaniowych ze szkła,
 - tworzyw sztucznych i metali,

- odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tym: zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, chemikaliów),
- odpadów wielkogabarytowych i odpadów budowlano – remontowych,
- 4) doskonalenie systemu selektywnej zbiórki dla osiągnięcia pod koniec 2011 roku odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu:
 - zbierania odpadów wielkogabarytowych na poziomie 45% ilości wytworzonej,
 - zbierania odpadów niebezpiecznych na poziomie 20% ilości wytworzonej,
 - poddania odpadów opakowaniowych: odzyskowi – 60% ilości wytworzonej, recyklingowi 55 – 80% ilości wytworzonej.
- 5) wspieranie działań w zakresie ograniczenia kierowania na składowiska odpadów niesegregowanych i nieprzetworzonych,
- 6) zamknięcie do końca 2009 r. składowisk nie spełniających standardów unijnych,
- 7) skierowanie w roku 2011 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- 8) wspieranie działań na rzecz eliminacji praktyk nielegalnego składowania odpadów.

Cele długookresowe 2012 – 2015:

- 1) kontynuacja działań na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców powiatu wyszkowskiego.
- 2) doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku:
 - zbierania odpadów wielkogabarytowych na poziomie 65% ilości wytworzonej,
 - zbierania odpadów niebezpiecznych na poziomie 35% ilości wytworzonej,
 - poddania odpadów opakowaniowych – odzyskowi 60% ilości wytworzonej, recyklingowi - 55% - 80% ilości wytworzonej,
- 3) skierowanie w roku 2015 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 44% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- 4) wspieranie działań do składowania tylko odpadów przetworzonych (balastowych),
- 5) wspieranie działań w zakresie zmniejszania masy składowanych odpadów komunalnych do maksymalnie 80% wytworzonych odpadów do końca 2014 r.

2. Odpady niebezpieczne

3. Odpady zawierające PCB

Ze względu na fakt, iż na terenie powiatu wyszkowskiego nie występują instalacje zawierające znaczące ilości odpadów zawierających PCB, dla powyższej kategorii odpadów nie zostały określone cele w zakresie gospodarki odpadami na poziomie

powiatu, ponadto gospodarka tą kategorią odpadów prowadzona przez punkty sprzedaży jest całkowicie zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

4. Oleje odpadowe

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

- 1) uzyskanie poziomów odzysku olejów odpadowych zgodnych z obowiązującymi aktami prawnymi,
- 2) poprawa systemu zbierania olejów odpadowych z rozproszonych źródeł wytwarzania,
- 3) właściwe postępowanie z olejami odpadowymi: najpierw odzysk poprzez regenerację, a jeśli jest to niemożliwe ze względu na stopień zanieczyszczenia to poddanie olejów odpadowych innym procesom odzysku

Cele długookresowe 2012 – 2015:

utrzymanie wysokiego poziomu zbierania, odzysku (50%) i recyklingu (35%) olejów odpadowych.

5. Zużyte baterie i akumulatory

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

- 1) uzyskanie poziomów odzysku baterii i akumulatorów zgodnych z obowiązującymi aktami prawnymi,
- 2) osiągnięcie poziomów zbierania i recyklingu, zdefiniowanych i określonych w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2006/66/WE z dnia 6 września 2006 roku w sprawie baterii i akumulatorów oraz zużytych baterii i akumulatorów oraz uchylającej dyrektywę 91/157 EWG, w tym:
 - minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 65% średniej wagi baterii i akumulatorów ołowiowo – kwasowych, w tym recykling zawartości ołowiu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (2010),
 - minimalnego poziomu recyklingu w wysokości 75% średniej wagi baterii i akumulatorów niklowo – kadmowych, w tym recykling zawartości kadmu w najwyższym, technicznie możliwym do osiągnięcia stopniu przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych kosztów (2010),
 - minimalnego poziomu recyklingu 50% średniej wagi innych odpadów w postaci baterii i akumulatorów (2010).

Cele długookresowe 2012 – 2015:

osiągnięcie wymagań wynikających z Dyrektywy 2006/66/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 6 września 2006 r.: minimalnego poziomu zbierania zużytych baterii i akumulatorów (w tym akumulatorów Ni-Cd) w wysokości 25% do 2012 r.

6. Odpady medyczne i weterynaryjne

Cele krótko- i długookresowe 2008 – 2015:

Minimalizacja negatywnego oddziaływania odpadów medycznych i weterynaryjnych na środowisko poprzez:

- podniesienie efektywności selektywnego zbierania odpadów u źródła powstawania,
- unieszkodliwianie odpadów zakaźnych metodą termicznego przekształcania.

7. Pojazdy wycofane z eksploatacji

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

Zapewnienie kontrolowanego odzysku i recyklingu wyeksploatowanych pojazdów poprzez spełnienie wymogów *ustawy z dnia 20 stycznia 2005 roku o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji* (Dz. U. nr 25 poz. 202, z późn. zm.). Zgodnie z ustawą:

- przedsiębiorca prowadzący stację demontażu jest zobowiązany do osiągania rocznego poziomu odzysku i recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji w wysokości odpowiednio 95% i 85% masy pojazdów przyjętych do jego stacji (w przypadku pojazdów wyprodukowanych po 1 stycznia 1980 roku) – przy czym zgodnie z art. 60 w okresie do dnia 31 grudnia 2014 roku ww. poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 85% i 80%,
- w przypadku pojazdów wyprodukowanych przed 1 stycznia 1980 roku, poziomy odzysku i recyklingu wynoszą odpowiednio 75% i 70%.

Cele długookresowe na lata 2012 – 2015:

Utrzymanie poziomu odzysku i recyklingu na poziomie co najmniej 95% i 85% masy pojazdów przyjętych w skali roku

8. Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny

Celem strategicznym w zakresie gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym jest stworzenie systemu gospodarowania użytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym gwarantującym uzyskanie odpowiednich poziomów zbierania, odzysku i recyklingu.

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

- 1) osiągnięcie poziomu selektywnego zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych w wysokości 4 kg/mieszkańca/rok (co daje ok. 20,6 tys. Mg) w terminie do 31 grudnia 2008 r. (obowiązek nałożony na Państwa Członkowskie UE poprzez art. 5 ust. 5 Dyrektywy

- Parlamentu Europejskiego i Rady 2002/96/WE z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie zużytego sprzętu elektrotechnicznego i elektronicznego),
- 2) osiągnięcie przez wprowadzających sprzęt w 2008 r. poziomów odzysku i recyklingu zużytego sprzętu zgodnie z art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. Nr 180, poz. 1495 z późn. zm.):
- dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 1 i 10 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (wielkogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego i automaty do wydawania):
 - poziom odzysku 80% masy zużytego sprzętu,
 - poziom recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 75% masy zużytego sprzętu,
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 3 i 4 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (sprzęt teleinformatyczny, telekomunikacyjny i audiowizualny)
 - poziomu odzysku w wysokości 75 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 65 % jego masy,
 - dla zużytego sprzętu powstałego ze sprzętu ujętego w grupach 2, 5 - 7 i 9 określonych w załączniku nr 1 do ustawy (małogabarytowe urządzenia gospodarstwa domowego; sprzęt oświetleniowy; narzędzia elektryczne i elektroniczne z wyj. wielkogabarytowych, stacjonarnych narzędzi przemysłowych; zabawki, sprzęt rekreacyjny i sportowy; przyrządy do nadzoru i kontroli):
 - poziomu odzysku w wysokości 70 % masy zużytego sprzętu,
 - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących ze zużytego sprzętu w wysokości 50 % jego masy,
 - dla zużytych gazowych lamp wyładowczych - poziomu recyklingu części składowych, materiałów i substancji pochodzących z zużytych lamp w wysokości 80 % masy tych zużytych lamp.
- 3) stworzenie do 1 stycznia 2008 r. systemu zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego pochodzącego z gospodarstw domowych.

Cele długookresowe 2012 – 2015:

- 1) doskonalenie systemu gospodarowania zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym,
- 2) rozwój i wdrażanie nowoczesnych technologii odzysku i recyklingu zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.

9. Odpady zawierające azbest

Cele długookresowe na lata 2012 – 2015:

Bezpieczne usuwanie i unieszkodliwianie wyrobów zawierających azbest

10. Przeterminowane pestycydy

Ze względu na fakt, iż na terenie powiatu wyszkowskiego nie posiadają lokalizacji mogilniki oraz znaczne zasoby przeterminowanych pestycydów dla powyższej kategorii odpadów nie zostały określone cele w zakresie gospodarki odpadami na poziomie powiatu, ponadto gospodarka tą kategorią odpadów prowadzona przez punkty sprzedaży jest całkowicie zgodna z obowiązującymi przepisami prawa.

11. Odpady pozostałe

12. Zużyte opony

Cele krótko- i długookresowe 2008 – 2015:

- 1) rozwój systemu zbierania zużytych opon ze źródeł rozproszonych,
- 2) rozbudowa systemu zagospodarowania zużytych opon, w tym osiągnięcie następujących rocznych poziomów odzysku i recyklingu zużytych opon: w 2011 r.: *odzysk – 85%, recykling – 15%*, w 2015 roku: *odzysk – 100%, recykling – 20%*.

13. Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

Rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontu, budowy obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, dla osiągnięcia 54% w roku 2011

Cele długookresowe 2012 – 2015:

Rozbudowa systemu selektywnego zbierania odpadów z remontu, budowy obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej do odzysku, dla osiągnięcia 70% w roku 2015

14. Komunalne osady ściekowe

Cele krótko- i długookresowe 2008 – 2015:

- 1) maksymalizacja stopnia wykorzystania substancji biogenych zawartych w osadach przy jednoczesnym spełnieniu wszystkich wymogów dotyczących bezpieczeństwa sanitarnego i chemicznego,

- 2) zwiększenie efektywności kontroli nad stosowaniem osadów ściekowych na terenach gmin, ze zwróceniem szczególnej uwagi na miejsca stosowania osadów,
- 3) zmniejszenie stopnia obciążenia osadów ściekowych szkodliwymi substancjami i organizmami chorobotwórczymi poprzez ograniczenie zrzutu zanieczyszczeń pochodzenia przemysłowego, trafiających do komunalnych oczyszczalni ścieków.
- 4) sukcesywne wykorzystywanie osadów ściekowych nagromadzonych na terenach oczyszczalni, do osiągnięcia 30% ich wykorzystania w 2011 roku,
- 5) całkowite ograniczenie składowania osadów ściekowych do roku 2015.

15. Odpady opakowaniowe

Cele krótkookresowe 2008 – 2011:

- 1) nasilenie działań informacyjno – edukacyjnych służących zapobieganiu powstawania odpadów opakowaniowych oraz propagowanie ich odzysku i recyklingu,
- 2) zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów,
- 3) wdrażanie systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych oraz zwiększenie efektywności istniejących systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w gminach,
- 4) wdrożenie rejestru przedsiębiorców zajmujących się recyklingiem, odzyskiem oraz unieszkodliwianiem odpadów opakowaniowych,
- 5) współpraca z organizacjami odzysku oraz samorządami gminnymi, w celu wdrażania i rozwoju systemów zbierania odpadów opakowaniowych.

Cele długookresowe 2012 – 2015:

- 1) kontynuacja działań informacyjno-edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz propagowanie odzysku i recyklingu odpadów,
- 2) doskonalenie funkcjonowania systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w gminach w celu uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu,
- 3) kontynuacja współpracy z organizacjami odzysku i samorządami gminnymi, w celu jak najlepszego funkcjonowania systemów zbierania odpadów opakowaniowych,
- 4) wspieranie działań mających na celu rozbudowę oraz realizację nowych inwestycji zapewniających recykling, odzysk, w tym odzysk energii z odpadów z jednoczesnym odzyskiem ciepła i elektryczności.

Z dniem 1 stycznia 2008 r. weszły w życie przepisy określające minimalne poziomy odzysku i recyklingu na 2014 r. Przyjęto następujące cele uzyskania rocznych poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych na lata 2007 – 2014: *odzysku opakowań* – 60 % oraz *recyklingu opakowań* – 55 %.

Rozdział 2. Ogólna charakterystyka Gminy Somianka

Rozdział 2.1. Podstawowe dane o gminie

Administracyjnie gmina Somianka położona jest w województwie mazowieckim, w południowo – zachodniej części powiatu wyszkowskiego. Somianka jest gminą typowo wiejską, zorganizowaną w 31 sołectw. Siedzibą władz samorządowych jest wieś Somianka. Bezpośrednie sąsiedztwo gminy Somianka stanowią:

- od południa – rzeka Bug,
- od zachodu – gmina Serock i gmina Zatory,

- od północy – gmina Zatory i gmina Rząśnik,
- od wschodu – gmina Wyszaków.

Ogólna powierzchnia gminy Somianka obejmuje 11.638 ha, co stanowi 13,3% powierzchni powiatu wyszkowskiego. Użytkowanie terenu w obrębie gminy prezentuje poniższa tabela nr 1 oraz wykres nr 1.

Tabela nr 1. Użytkowanie terenu w gminie Somianka

Lp.	Sposób użytkowania	Powierzchnia terenu	
		ha	%
1	użytki rolne, w tym	8.470	72,8
	- grunty orne	7.011	82,8
	- sady	16	0,2
	- łąki	1.114	13,1
	- pastwiska	329	3,9
2	grunty pod lasami i zadrzewieniami	1.759	15,1
3	pozostałe grunty	1.409	12,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2008 r.

Liczba mieszkańców gminy Somianka wg danych ewidencji ludności na dzień 31 grudnia 2008 r. wynosiła 5.569 osób, co stanowiło ok. 7,7% ludności powiatu wyszkowskiego. Gęstość zaludnienia na terenie gminy wynosi 49 osób/ km². Terytorialnie gmina Somianka obejmuje 29 miejscowości. W poniższej tabeli nr 2 przedstawiono wykaz miejscowości wraz z liczbą ludności.

Wykres nr 1. Użytkowanie terenu w gminie Somianka

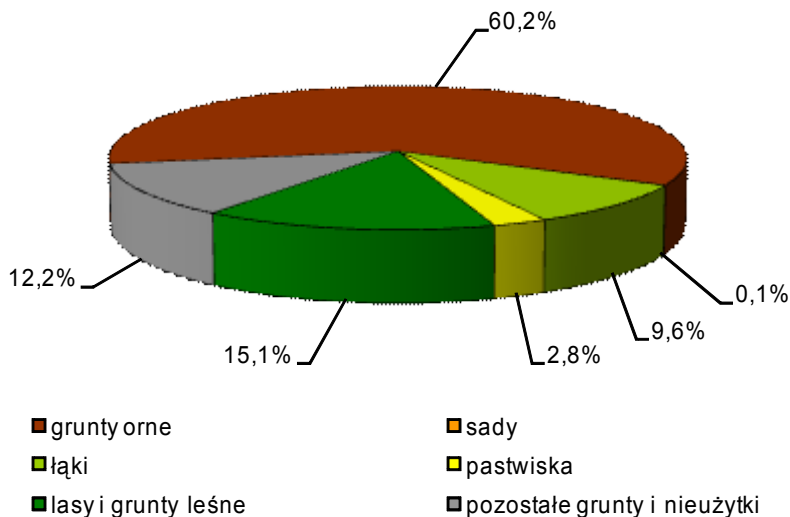

Tabela nr 2. Liczba ludności w gminie Somianka

Lp.	Miejscowość	Stan ludności na dzień 31.12.2008
1	Barcice	206
2	Celinowo	101
3	Huta Podgórna	49
4	Jackowo Dolne	108
5	Jackowo Górne	155
6	Janki	123
7	Jasieniec	93
8	Kręgi	346
9	Michalin	102
10	Nowe Kozłowo	142
11	Nowe Płudy	146
12	Nowe Wypychy	155
13	Ostrowy	208
14	Popowo Kościelne	154
15	Popowo – Letnisko	6
16	Popowo – Parcele	156
17	Skorki	234
18	Somianka	499
19	Stare Kozłowo	273
20	Stare Płudy	215
21	Stare Wypychy	75
22	Stary Mystkówiec	301
23	Suwin	163
24	Ulasek	206
25	Wielątki Rosochate	113
26	Wielecin	177
27	Wola Mystkowska	359
28	Wólka Somiankowska	286
29	Zdziebórz	190

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2008 r.

Na terenie gminy dominuje indywidualne budownictwo mieszkaniowe oraz zagrodowe, w większości o charakterze zabudowy zwartej, jedynie na obrzeżach wsi – zabudowy kolonijnej. Zabudowa składa się z budynków z różnych okresów, z różnych materiałów o różnych standardach użytkowych i technicznych.

Ze względu na uwarunkowania środowiskowe i istniejącą tradycję wiodącą dziedziną gospodarczą gminy Somianka jest rolnictwo. Według danych Urzędu Gminy na terenie gminy w 2008 r. znajdowało się ok. 1.110 indywidualnych gospodarstw rolnych, o średniej powierzchni 7 ha. Wiodącymi kierunkami produkcji rolnej są uprawa żyta i ziemniaków, zaś produkcji zwierzęcej są hodowla trzody chlewnej i bydła.

Poza rolniczą działalność gospodarczą na terenie gminy Somianka prowadzi 238 podmiotów gospodarczych³, w tym najliczniej występują:

- działalność z branży remontowo – budowlanej - 68 podmioty,
- działalność handlowa - 54 podmiotów,
- działalność transportowa - 32 podmiotów,

³ dane Urzędu Gminy, 2008 r.

– działalność produkcyjna

- 4 podmioty.

Sprzyjające warunki przyrodniczo – krajobrazowe, istnienie podstawowej infrastruktury technicznej oraz bliskie sąsiedztwo Warszawy powodują, że coraz istotniejszym elementem gospodarki gminy Somianka staje się turystyka, skoncentrowana w północno – zachodniej i południowej części gminy. Na terenie gminy znajduje się ok. 2000 działek rekreacyjnych, przy czy ich największe skupiska znajdują się na terenie miejscowości: Huta Podgórna, Popowo „A”, Popowo – Parcele, Popowo Kościelne, Janki, Jackowo Dolne i Barcice. Na terenie gminy w sezonie letnim funkcjonują także 7 ośrodków wczasowych z 880 miejscami sezonowymi i 200 całorocznymi.

Rozdział 2.2. Infrastruktura techniczna

Na terenie gminy Somianka funkcjonuje sieć wodociągowa obejmująca swym zasięgiem prawie wszystkie miejscowości. Wodociągi zasilane są z ujęć wód podziemnych zlokalizowanych w następujących miejscowościach: Michalin, Somianka, Stare Wypychy oraz Celinowo. Na koniec 2008 r. długość czynnej sieci wodociągowej wyniosła: 96,2 km, co daje 97% zwodociągowania gminy. Długość połączeń do sieci wodociągowej budynków mieszkalnych wyniosła 34,5 km, a ich liczba – 1.204 sztuki. W poniższej tabeli nr 3 przedstawiono długość czynnej sieci wodociągowej w poszczególnych miejscowościach.

W 2008 r. ilość pobranej wody wyniosła 252,3 dam³, z czego do gospodarstw domowych oraz indywidualnych gospodarstw rolnych dostarczono 148,1 dam³.

Tabela nr 3. Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie Somianka

Lp.	Miejscowość	Długość sieci wodociągowej [km]
1	Barcice	2,3
2	Celinowo	4,8
3	Huta Podgórna	4,2
4	Jackowo Dolne	2,9
5	Jackowo Górne	2,5
6	Janki	2,0
7	Jasieniec	5,2
8	Kręgi	-
9	Michalin	0,7
10	Nowe Kozłowo	5,1
11	Nowe Płudy	-
12	Nowe Wypychy	2,1
13	Ostrowy	1,9
14	Popowo Kościelne	2,2
15	Popowo – Letnisko	-
16	Popowo – Parcele	5,4
17	Skorki	3,6
18	Somianka	7,6
19	Stare Kozłowo	8,8
20	Stare Płudy	6,3
21	Stare Wypychy	1,8

22	Stary Mystkówiec	2,6
23	Suwin	1,8
24	Ulasek	4,8
25	Wielątki Rosochate	1,0
26	Wielęcin	5,6
27	Wola Mystkowska	5,8
28	Wólka Somiankowska	2,0
29	Zdziebórz	3,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy na dzień 31 grudnia 2008 r.

Na terenie gminy Somianka sieciowy system odprowadzania ścieków bytowych funkcjonuje wyłącznie w miejscowości Somianka i Somianka Parcele – na koniec 2008 r. jego długość wyniosła 4,2 km, zaś długość połączeń do sieci kanalizacyjnej budynków wyniosła 3,1 km (122 sztuki). W 2008 r. powyższą siecią odprowadzono 9,1 dam³ ścieków bytowych. Ponadto z terenu gminy Somianka w 2008 r. przekazano do oczyszczenia 9,5 dam³ nieczystości ciekłych, przy czym 1,85 dam³ przekazano na oczyszczalnię ścieków w m. Serock, gmina Serock.

Na terenie gminy funkcjonuje jedna mechaniczno – biologiczna oczyszczalnia ścieków typu SBR (RLM – 1240), zlokalizowana w m. Somianka, zaprojektowana na przyjęcie i unieszkodliwienie ścieków w ilości 300 m³/ d, wyposażona w urządzenia umożliwiające przyjęcie i unieszkodliwienie 150 m³ ścieków na dobę.

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Programu* na terenie gminy Somianka nie posiada lokalizacji funkcjonujące składowisko odpadów komunalnych oraz żadna inna instalacja służąca unieszkodliwieniu bądź odzyskowi odpadów komunalnych.

W poniższej tabeli nr 4 przedstawiono najważniejsze dane dotyczące zamkniętego składowiska odpadów komunalnych w m. Janki.

Tabela nr 4. Karta składowiska odpadów w m. Janki, gm. Somianka (wybrane elementy)

Lp.	Element charakterystyki składowiska	Informacje o składowisku
1.	OGÓLNE INFORMACJE O OBIEKCIE	
1.1.	Nazwa i adres składowiska	SKŁADOWISKO ODPADÓW KOMUNALNYCH W M. JANKI
1.2.	Gmina	SOMIANKA
1.3.	Powiat	WYSZKOWSKI
1.4.	Województwo	MAZOWIECKIE
1.5.	Typ składowiska	SKŁADOWISKO ODPADÓW INNYCH NIŻ NIEBEZPIECZNE I OBOJĘTNE
1.6.	Nazwa i adres właściciela składowiska odpadów	GMINA SOMIANKA 07 – 203 SOMIANKA
1.7.	Nazwa i adres zarządzającego składowiskiem	ZAKŁAD GOSPODARKI KOMUNALNEJ W SOMIANCE 07 – 203 SOMIANKA
1.8.	Liczba kwater (szt.), w tym eksploatowanych i zamkniętych	5szt./ 0 szt./ 5 szt.
1.9.	Czy składowisko jest w trakcie eksploatacji (przed zamknięciem)	NIE
1.10.	Czy składowisko jest w trakcie rekultywacji	TAK

2. DECYZJE ADMINISTRACYJNE		
2.1	Decyzja lokalizacyjna	WOJEWÓDZKIE BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO W OSTROŁĘCE ZNAK AU-8331d/114/83 Z DNIA 11 LIPCA 1983 R.
2.2	Decyzja o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu	NIE DOTYCZY
2.3	Pozwolenie na budowę	DECYZJA NR 33/87 NACZELNIKA GMINY SOMIANKA ZNAK 8381/33/87 Z DNIA 23 CZERWCA 1987 R.
2.4	Decyzja o wykonaniu przeglądu ekologicznego	DECYZJA STAROSTY POWIATU WYSZKOWSKIEGO NR OŚ – 7643/2/02
2.5	Decyzja o dostosowaniu na podstawie art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy wprowadzającej	DECYZJA STAROSTY POWIATU WYSZKOWSKIEGO NR OŚ – 7643/3/04 Z DNIA 15 GRUDNIA 2004 R.
2.6	Czy decyzja o dostosowaniu na podstawie art. 33 ust. 2 pkt 1 ustawy wprowadzającej została wykonana	NIE (ZE WZGLĘDU NA ZBYT DUŻE KOSZTY DOSTOSOWANIA ZREZYGNOWANO CAŁKOWICIE Z EKSPLOATACJI SKŁADOWISKA)
2.7	Rok faktycznego zamknięcia składowiska	1 LIPCA 2005 R.
2.8	Decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska	DECYZJA STAROSTY POWIATU WYSZKOWSKIEGO NR RG 7623c/3/03/04 Z DNIA 1 LIPCA 2004 R.
2.9	Czy decyzja zatwierdzająca instrukcję eksploatacji składowiska była czasowa	OD 24 PAŹDZIERNIKA 2003 R. DO 30 CZERWCA 2005 R.

Lp.	Element charakterystyki składowiska	Informacje o składowisku
3. BAZY DANYCH I WYKAZY		
3.1	Czy składowisko jest ujęte w wykazie zamieszczonym w wojewódzkim planie gospodarki odpadami	TAK
3.2	Czy w wojewódzkim planie gospodarki odpadami określono termin zamknięcia składowiska	TAK
3.3	Czy składowisko odpadów ujęte jest w wojewódzkiej bazie o gospodarce odpadami	TAK
3.4	Czy składowisko odpadów jest ujęte w bazie Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska	TAK
3.5	Czy składowisko jest ujęte w bazie Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego	TAK
3.6	Czy składowisko zostało ujęte w wykazie przekazywanym przez Urząd Wojewódzki do Ministerstwa Środowiska w 2007 i 2008 roku	NIE
4. WYMAGANIA TECHNICZNE		
4.1	Pojemność całkowita	2,5 ha
4.2	Pojemność zapełniona	1,7 ha
4.3	Pojemność pozostała do zapełnienia	0,6 ha
4.5	Uszczelnienie	Brak
	Naturalna bariera geologiczna	TAK
	Sztuczna bariera geologiczna	-

		Izolacja syntetyczna	-
4.6	Drenaż odcieków	Brak	TAK
		Warstwa drenażowa	-
		Kolektory	-
		Ukształtowanie misy	-
		Zewnętrzny system rowów	-
4.7	Gromadzenie odcieków	Brak	TAK
		W specjalnych zbiornikach	-
4.8	Instalacja do odprowadzania gazu wysypiskowego		NIE
4.9	Pas zieleni		NIE
4.10	Ogrodzenie		TAK
4.11	Rejestracja pojazdów		NIE DOTYCZY
4.12	Ewidencja odpadów		NIE DOTYCZY
4.13	Waga		NIE DOTYCZY
4.14	Urządzenia do mycia i dezynfekcja		NIE DOTYCZY

Lp.	Element charakterystyki składowiska	Informacje o składowisku
4.16	Wykonywanie warstw przykrywających odpady	GRUNT RODZIMY
4.17	Monitoring w fazie poeksploatacyjnej	W TRAKCIE ORGANIZACJI
5.	ODPADY	
5.1	Czy na składowisku odpadów są deponowane odpady komunalne	NIE DOTYCZY
5.2	Czy na składowisku odpadów deponowane są odpady wydobywcze określone w dyrektywie 2006/21/WE	NIE DOTYCZY
5.3	Czy do rekultywacji wykorzystywane są odpady	NIE
5.7	Masa odpadów składowana w 2007 i 2008 r.	NIE DOTYCZY
5.8	Masa odpadów stosowana do rekultywacji po zamknięciu składowiska w 2007 i 2008 r.	NIE DOTYCZY
6.	MONITORING	
6.1	Faza przedeksploatacyjna	NIE DOTYCZY
6.2	Faza eksploatacyjna	NIE DOTYCZY
6.3	Faza poeksploatacyjna	<ul style="list-style-type: none"> - przewidywany okres monitoringu to 30 lat od uzyskania decyzji o zamknięciu składowiska odpadów, - ze względu na uwarunkowania środowiskowe przedmiotowego składowiska zakres przewidzianych do badania parametrów zostanie ograniczony do: poziomu i składu wód podziemnych - w pobliżu składowiska nie występują żadne wody powierzchniowe. Nie ma zatem potrzeby badania wód powierzchniowych w ramach monitoringu. Nie planuje się również instalacji ujmowania biogazu oraz instalacji do

		ujmowania odcieków, nie ma zatem możliwości badania składu gazu wysypiskowego i wód odciekowych. Należy również zastanowić się nad konieczną badani osiadania bryły składowiska. Jest to składowisko podziemne, które zostanie ukształtowane w taki sposób, aby osiągnąć rzędną terenu. Tak ukształtowane składowisko nie będzie stanowiło zagrożenia geotechnicznego.
--	--	--

Sieć drogową na terenie gminy Somianka tworzą:

- drogi krajowe – długości 18 km, asfaltowe,
- drogi wojewódzkie – długości 4 km, asfaltowe,
- drogi powiatowe – długości 46 km, w tym asfaltowe 34,5 km,
- drogi gminne lokalne – długości 42 km, w tym asfaltowe 14,1 km,
- drogi gminne dojazdowe – długości 312 km.

Rozdział 2.3. Środowisko przyrodnicze

Ze względu na fakt, iż na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu gospodarki odpadami* na terenie gminy Somianka nie posiada lokalizacji żadne funkcjonujące składowisko odpadów komunalnych, ani inna instalacja do zagospodarowania jakiegokolwiek kategorii odpadów, a w okresie programowania poniższego *Planu* nie przewiduje się lokalizacji na terenie gminy Somianka nowego składowiska odpadów lub innych instalacji do zagospodarowania odpadów, w szczególności komunalnych w niniejszym dokumencie pominięto przedstawienie charakterystyki elementów środowiska przyrodniczego, tj. wody powierzchniowe i podziemne czy warunki geologiczne.

Charakterystyka ta została w sposób szczegółowy przedstawiona w pierwszym „*Programie ochrony środowiska dla gminy Somianka do 2012 roku*”.

Rozdział 3. Sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka do 2012 roku

Zgodnie z art. 14 ust. 12 b ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami organ wykonawczy gminy sporządza sprawozdanie, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego obejmujący dwa lata okres sprawozdawczy.

Pierwsze sprawozdanie z realizacji Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka zostało sporządzone do dnia 31 marca 2007 r. i obejmowało okres od dnia uchwalenia planu do dnia 31 grudnia 2006 r. Drugie sprawozdanie z realizacji Planu obejmuje okres od 1 stycznia 2007 r. do 31 grudnia 2008 r. i zostanie przedłożone do zatwierdzenia radzie gminy oraz zarządowi powiatu do dnia 31 marca 2009 r.

W poniższej tabeli nr 5 przedstawiono stopień realizacji działań, których wykonanie przewidziane było na lata 2007 – 2008. W tabelach nr 6 i 7 przedstawiono stan realizacji celów szczegółowych na lata 2004 – 2007 oraz 2008 – 2012.

Tabela nr 5. Stan realizacji działań strategicznych zapisanych w „Planie gospodarki odpadami dla gminy Somianka do 2012 r.”

Lp.	Rok	Zadania	Stan realizacji
1.	2004 – 2012	Kampania na rzecz podnoszenia świadomości ekologicznej mieszkańców w zakresie szeroko pojętej gospodarki odpadami	nierealizowane
2.	2004 – 2012	Stworzenie systemu zbiórki odpadami obejmującego 100% mieszkańców gminy	zrealizowane
3.	2004 – 2012	Organizacja gospodarki odpadami obejmująca selektywną zbiórkę odpadów opakowaniowych, finansowaną z opłat za produkty i za recykling	rozpoczęte, długoterminowe
4.	2004 – 2012	Rozwój systemu zbiórki odpadów	rozpoczęte,

		wielkogabarytowych zapewniający uzyskanie zakładanych limitów odzysku i recyklingu	długoterminowe
5.	2004 – 2012	Rozwój systemu zbiórki odpadów budowlano – remontowych zapewniający uzyskanie zakładanych limitów odzysku i recyklingu	nierealizowane
6.	2004 – 2012	Rozwój systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych zapewniający uzyskanie zakładanych limitów odzysku i unieszkodliwienia	rozpoczęte, długoterminowe
7.	2004 – 2012	Budowa sortowni zmieszanych odpadów komunalnych	niezrealizowane
8.	2004 – 2012	Aktualizacja gminnego planu gospodarki odpadami	w trakcie realizacji

Realizacja powyższych działań przedstawia się w sposób następujący:

- 1) z 8 zaprogramowanych w *Planie* działań w całości zrealizowane zostały tylko jedno – działanie nr 2⁴ (należy mieć jednak na względzie fakt, że stworzenie na terenie całej gminy warunków do zbiórki odpadów nie jest równoznaczne z jej realizacją przez mieszkańców). Niski odsetek całościowej realizacji założonych działań jest związany z ich strategicznym charakterem oraz wysokimi kosztami organizacji kompleksowej gospodarki odpadami,
- 2) z jednego działania (nr 7) zrezygnowano – rezygnacja miała w głównej mierze związek ze zmianą polityki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy oraz brakiem terenu, na którym lokalizacja obiektu nie wiązałaby się z wystąpieniem protestów lokalnej społeczności,
- 3) zadanie nr 1 – nie zostało przez Urząd Gminy podjęte do realizacji, w szczególności ze względu na brak kadry oraz dodatkowych środków finansowych. Działania edukacyjne realizowane są w pewnym stopniu przez szkoły oraz Gminny Ośrodek Kultury w Somiance,
- 4) zadanie nr 8 – jest w trakcie realizacji,
- 5) zadanie nr 3 – w związku z faktem, iż firmy prowadzące na terenie gminy zbiórkę odpadów stwarzają warunki do selektywnej zbiórki opakowań niniejsze zadanie można uznać za rozpoczęte, choć jego realizacja ma długotrwały charakter,
- 6) zadanie nr 4 – realizowane jest w sposób sporadyczny (w 2007 r. zorganizowano zbiórkę, ale w 2008 r. już nie), w związku z czym nie przynosi zamierzonych efektów i nie pozwala na osiągnąć na terenie gminy zakładanych w Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami limitów odzysku i recyklingu,

⁴ Poszczególne cyfry oznaczają zadania zgodne z wykazem zadań zawartym w tabeli nr 5 na str. 11 niniejszego sprawozdania

- 7) zadanie nr 5 – nie jest realizowane, ze względu na brak odpowiednich środków finansowych oraz możliwości organizacyjnych,
- 8) zadanie nr 6 – realizowana, głównie poprzez szkoły, zbiórka zużytych baterii małogabarytowych stanowić może dobrą podstawę jego realizacji, konieczne jest jednak przeprowadzenie szeroko zakrojonej akcji edukacyjnej oraz stworzenie warunków do zbiórki innych odpadów niebezpiecznych powstających w strumieniu odpadów komunalnych.

Tabela nr 6. Stan realizacji celów szczegółowych na lata 2004 – 2007

Lp.	Sformułowany cel	Stan realizacji
1.	objęcie zorganizowaną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy	zrealizowany
2.	objęcie selektywną zbiórką odpadów wszystkich mieszkańców gminy	zrealizowany
3.	modernizacja istniejącego gminnego składowiska odpadów komunalnych	zrezygnowano z realizacji
4.	bieżąca likwidacja „dzikich wysypisk”	realizacja w miarę potrzeb
5.	skierowanie w roku 2007 na składowiska odpadów nie więcej niż 90% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995)	brak danych o stanie realizacji
6.	osiągnięcie w roku 2007 zakładanych limitów odzysku i recyklingu następujących odpadów: <ul style="list-style-type: none"> - wielkogabarytowych – na poziomie 20% - budowlanych – na poziomie 15% - niebezpiecznych – na poziomie 15% - opakowaniowych – odzysk 50%, recykling 25% 	brak danych o stanie realizacji
7.	uporządkowanie systemów zbierania, transportu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem problemu niekontrolowanego wprowadzania odpadów do środowiska w celu przeciwdziałania powstawaniu dzikich wysypisk	zrealizowany
8.	rozpoczęcie zbiórki odpadów wielkogabarytowych, remontowo – budowlanych oraz niebezpiecznych pochodzących ze strumienia odpadów komunalnych	rozpoczęto realizację
9.	bieżąca rekultywacja części składowiska odpadów komunalnych we wsi Janki wyłączonych z eksploatacji oraz dostosowanie całości do obowiązujących obecnie standardów jakości	rozpoczęto realizację
10.	unieszkodliwianie osadów ściekowych w zależności od możliwości ich zagospodarowania (np. wykorzystywanie w	realizacja w miarę potrzeb

	celach nawozowych lub rekultywacji, deponowanie na składowisku, kompostowanie)	
11.	organizacja nadzoru weterynaryjnego nad procesem powstawania i niszczenia odpadów pochodzenia zwierzęcego szczególnego ryzyka (SMR) oraz padłych zwierząt oraz nad procesem powstawania i unieszkodliwiania odpadów medycznych	zrezygnowano z realizacji
12.	uchwalenie dostosowanych do nowych przepisów prawnych zasad utrzymania czystości i porządku w gminie, określających niezbędne standardy w tym zakresie	zrealizowany
13.	promowanie mało- i bezodpadowych technologii produkcji	niezrealizowany
14.	podnoszenie świadomości społecznej obywateli w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami	niezrealizowany

Tabela nr 7. Stan realizacji celów szczegółowych na lata 2008 – 2012

Lp.	Sformułowany cel	Stan realizacji*
1.	deponowanie na składowisku nie więcej niż 54% wszystkich odpadów komunalnych	brak danych o stanie realizacji
2.	skierowanie do 2010 r. na składowisko nie więcej niż 85% (wagowo) całkowitej ilości odpadów ulegających biodegradacji	brak danych o stanie realizacji
3.	skierowanie do 2012 r. na składowisko nie więcej niż 60% (wagowo) całkowitej ilości odpadów ulegających biodegradacji	brak danych o stanie realizacji
4.	osiągnięcie w 2010 r. zakładanych limitów odzysku i recyklingu następujących odpadów: <ul style="list-style-type: none"> - wielkogabarytowych – na poziomie 55% - budowlanych – na poziomie 45% - niebezpiecznych – na poziomie 57% - opakowaniowych – z papieru i tektury 48%, ze szkła 40%, z tworzyw sztucznych 25%, z aluminium 40%, z blachy stalowej 22% oraz opakowania wielomateriałowe 25% 	brak danych o stanie realizacji
5.	dalsza organizacja nadzoru weterynaryjnego nad procesem powstawania i niszczenia odpadów pochodzenia zwierzęcego szczególnego ryzyka (SMR) oraz padłych zwierząt oraz nad procesem powstawania i unieszkodliwiania odpadów medycznych	zrezygnowano z realizacji
6.	dalsze podnoszenie świadomości społecznej obywateli w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami	niezrealizowany
7.	budowa sortowni odpadów komunalnych	zrezygnowano z realizacji

* - powyższy stan realizacji dotyczy roku 2008

Reasumują zapisy powyższych tabel nr 6 i 7 sformułowano następujące wnioski:

- zrezygnowano z realizacji trzech celów – cel t-6.3, t-6.11 (kontynuacja t-7.5) oraz t-7.7 ⁵, przy czym każdym przypadku rezygnacja z realizacji miała różne podstawy – w przypadku pierwszego rezygnacja z realizacji wiąże się z zakończeniem eksploatacji składowiska, w przypadku drugiego celu uznano, iż za jego realizację odpowiedzialne są inne podmioty. Rezygnacja z celu t-7.7 bezpośrednio wynika ze zmiany polityki samorządu gminnego w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi,
- cztery cele uznano za zrealizowane – t-6.1 i t-6.2 oraz cel t-6.7 i t-6.12, przy czym w przypadku dwóch pierwszych celów należy mieć na względzie fakt, że stworzenie na terenie całej gminy warunków do zorganizowanej i selektywnej zbiórki odpadów nie jest równoznaczne z jej realizacją przez mieszkańców, zaś w przypadku dwóch następnych działania podjęte przez samorząd gminny miały charakter działań prawno – organizacyjnych,
- określenie stanu realizacji celów t-6.5, t-6.6, t-7.1, t-7.2, t-7.3 oraz t-7.4 – nie jest możliwe ze względu na brak danych w zakresie rzeczywistej ilości odpadów wytworzonych na terenie gminy,
- dwa cele – cel t-6.4 oraz t-6.10 – realizowane są w miarę potrzeb,
- ze względów finansowych oraz braków kadrowych samorząd gminy Somianka nie podjął realizacji dwóch celów – t-6.13 oraz t-6.14 (kontynuacja t-7.6),
- w przypadku dwóch celów – t-6.8 i t-6.9 – rozpoczęto ich realizację, przy czym:
 - realizacja pierwszego wiąże się jak na razie z prowadzeniem zbiórki zużytych baterii małogabarytowych oraz akcyjnych zbiórek odpadów wielkogabarytowych,
 - realizacja drugiego objęła wykonanie wstępnych badań na składowisku oraz przygotowanie stosownej dokumentacji techniczno – środowiskowej, koniecznej do rozpoczęcia jego rekultywacji.

⁵ Poszczególne cyfry oznaczają określone cele szczegółowe przedstawione w tabelach nr 6 (t-6) i nr 7 (t-7)

Rozdział 4. Analiza stanu gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka

Głównymi źródłami wytwarzania odpadów komunalnych na terenie gminy Somianka są *gospodarstwa domowe i rolne oraz obiekty infrastruktury, tj. handel, usługi, zakłady rzemieślnicze w części socjalnej, szkolnictwo, itp.*

W strumieniu odpadów niesegregowanych, zarówno z gospodarstw domowych, jak i z obiektów infrastruktury powstają następujące rodzaje odpadów:

- odpady kuchenne ulegające biodegradacji,
- odpady zielone,
- papier i tektura,
- tworzywa sztuczne,
- szkło,
- metale,
- materiały tekstylne,
- odpady niebezpieczne.

Ponadto, w skład strumienia odpadów komunalnych wchodzi również odpady wytwarzane nieregularnie: odpady wielkogabarytowe i odpady powstające w wyniku wykonywania tzw. usług komunalnych tj. odpady z pielęgnacji terenów zielonych, odpady z czyszczenia ulic i placów oraz odpady z targowisk. W strumieniu odpadów komunalnych występują również: zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady remontowo – budowlane, a także odpady niebezpieczne (tj. źródła światła, przeterminowane leki).

Na terenie gminy Somianka nie były prowadzone badania składu morfologicznego ani pozostałych właściwości fizyczno – chemicznych odpadów. Dlatego też do dalszych obliczeń przyjęto ilościowe wskaźniki wytwarzania odpadów charakterystyczne dla małych miejscowości oraz obszarów wiejskich w Polsce. Zamieszczone w poniższej tabeli wartości pochodzą z badań przeprowadzonych przez Ośrodek Badańczo – Rozwojowy Ekologii Miast (Maksymowicz, 2000 r.).

W tabeli nr 8 przedstawiono wybrane właściwości fizyczno – chemiczne odpadów komunalnych. W tabeli nr 9 i na wykresach poniżej przedstawiono (za *Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2010*) procentowy skład morfologiczny odpadów komunalnych wytwarzanych na obszarach wiejskich i w obiektach infrastruktury.

Tabela nr 8. Wybrane właściwości fizyczno – chemiczne odpadów komunalnych (wg OBREM, 2000)

Lp.	Wskaźnik	Jednostka	Małe miasta, obszary wiejskie
<i>Wskaźniki określające właściwości paliwowe</i>			
1.	wilgotność	%	28,0 - 48,0
2.	części palne	%	10,0 - 20,0
3.	części niepalne	%	30,0 - 65,0
4.	ciepło spalania	kJ/kg	2010 - 4000
<i>Wskaźniki określające właściwości nawozowe</i>			
5.	substancja organiczna	% s.m.	35,0 - 115,0
6.	węgiel organiczny	% s.m.	6,0 - 18,0
7.	azot organiczny	% s.m.	0,1 - 0,7
8.	fosfor ogólny	% s.m.	0,2 - 0,8
9.	potas ogólny	% s.m.	do 0,3
<i>Wskaźniki określające zawartość metali ciężkich</i>			
10.	kadm	mg/kg s.m.	0,8
11.	ołów	mg/kg s.m.	85,0
12.	chrom	mg/kg s.m.	1643,0
13.	miedź	mg/kg s.m.	66,0
14.	nikiel	mg/kg s.m.	231,0
15.	rtęć	mg/kg s.m.	0,2
16.	cynk	mg/kg s.m.	290,0

Źródło: wg KPGO 2010, (M.P. z 2006 r. Nr 90, poz. 946)

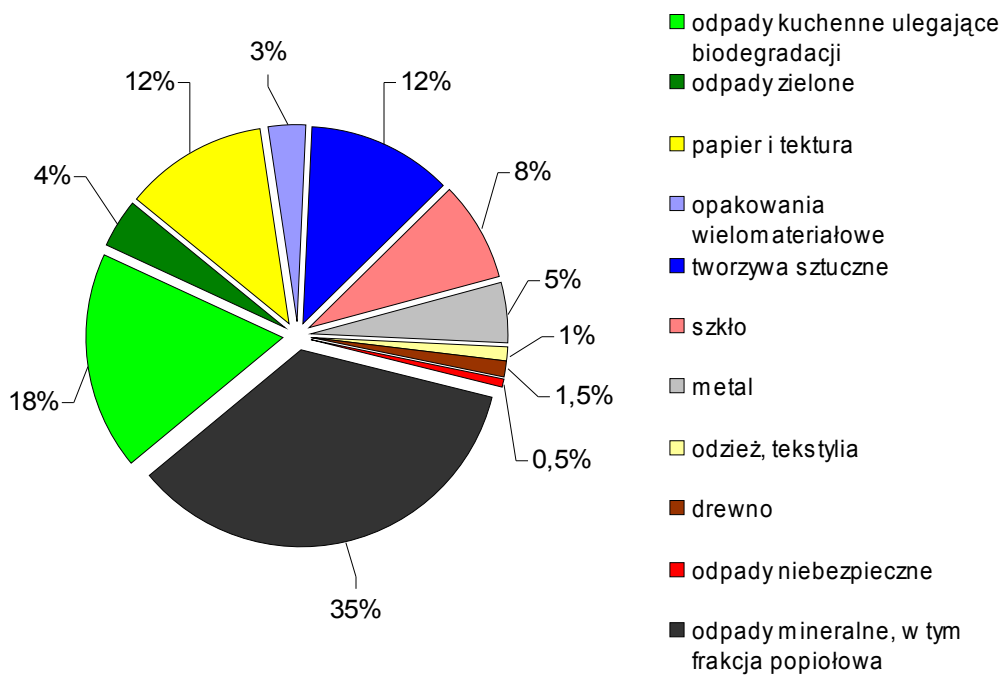
Tabela nr 9. Średni [%] skład morfologiczny odpadów komunalnych na terenach wiejskich

Lp.	Fracje odpadów	Wieś	Obiekty infrastruktury
1.	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	18	10
2.	odpady zielone	4	2
3.	papier i tektura	12	27

Lp.	Frakcje odpadów	Wieś	Obiekty infrastruktury
4.	opakowania wielomateriałowe	3	18
5.	tworzywa sztuczne	12	18
6.	szkło	8	10
7.	metal	5	5
8.	odzież, tekstylia	1	3
9.	drewno	1,5	1,4
10.	odpady niebezpieczne	0,5	0,6
11.	odpady mineralne w tym frakcja popiołowa	35	5
Razem:		100	100

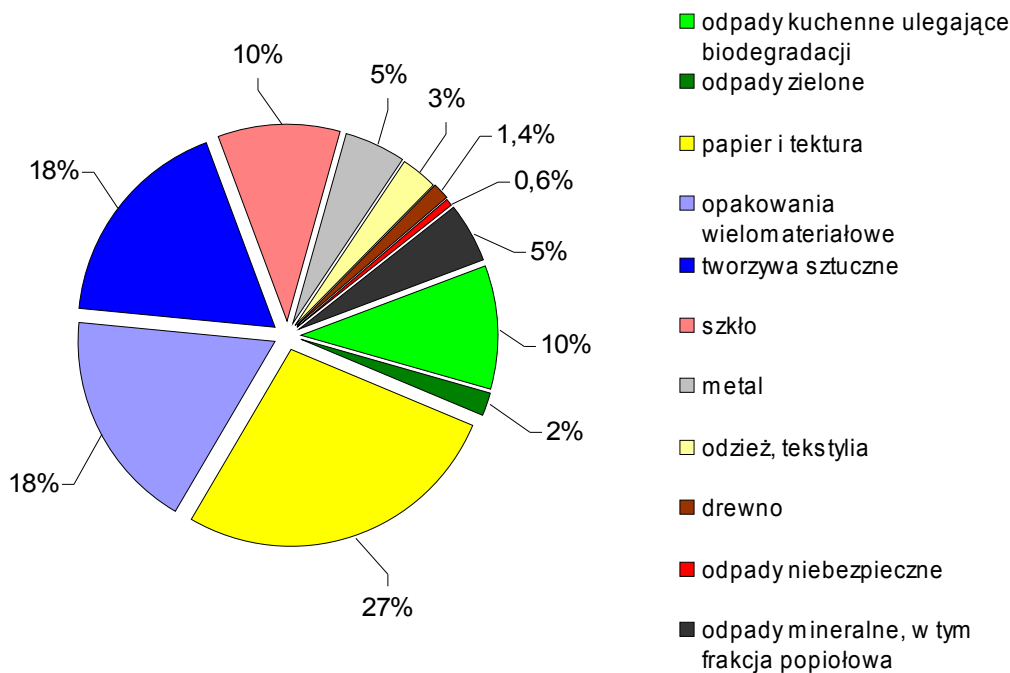
Źródło: wg KPGO 2010, (M.P. z 2006 r. Nr 90, poz. 946)

Wykres nr 2. Średni skład morfologiczny komunalnych odpadów domowych na terenach wiejskich

Źródło: opracowanie własne wg KPGO 2010

Wykres nr 3. Średni skład morfologiczny komunalnych odpadów z obiektów infrastrukturalnych dla terenów wiejskich

Źródło: opracowanie własne wg KPGO 2010

Biorąc pod uwagę wskaźnik nagromadzenia odpadów komunalnych na terenach wiejskich (określony w KPGO 2010 na poziomie 200 kg/M/rok) oraz liczbę mieszkańców gminy (5.569 osób na 31 grudnia 2008 r.) wyliczono teoretycznie wytwarzaną masę odpadów. Ustalono, że na terenie gminy Somianka w sektorze komunalnym w skali roku 2008 powinno powstać 1.113,8 Mg odpadów. Według danych Urzędu Gminy w 2008 r. z terenu gminy wywieziono 977,69 Mg odpadów komunalnych, w tym:

- opakowania ze szkła – 21,34 Mg
- opakowania z metali – 0,63 Mg
- opakowania z tworzyw sztucznych – 6,99 Mg
- opakowania z papieru i tektury – 1,42 Mg
- odpady ulegające biodegradacji – 1,51 Mg

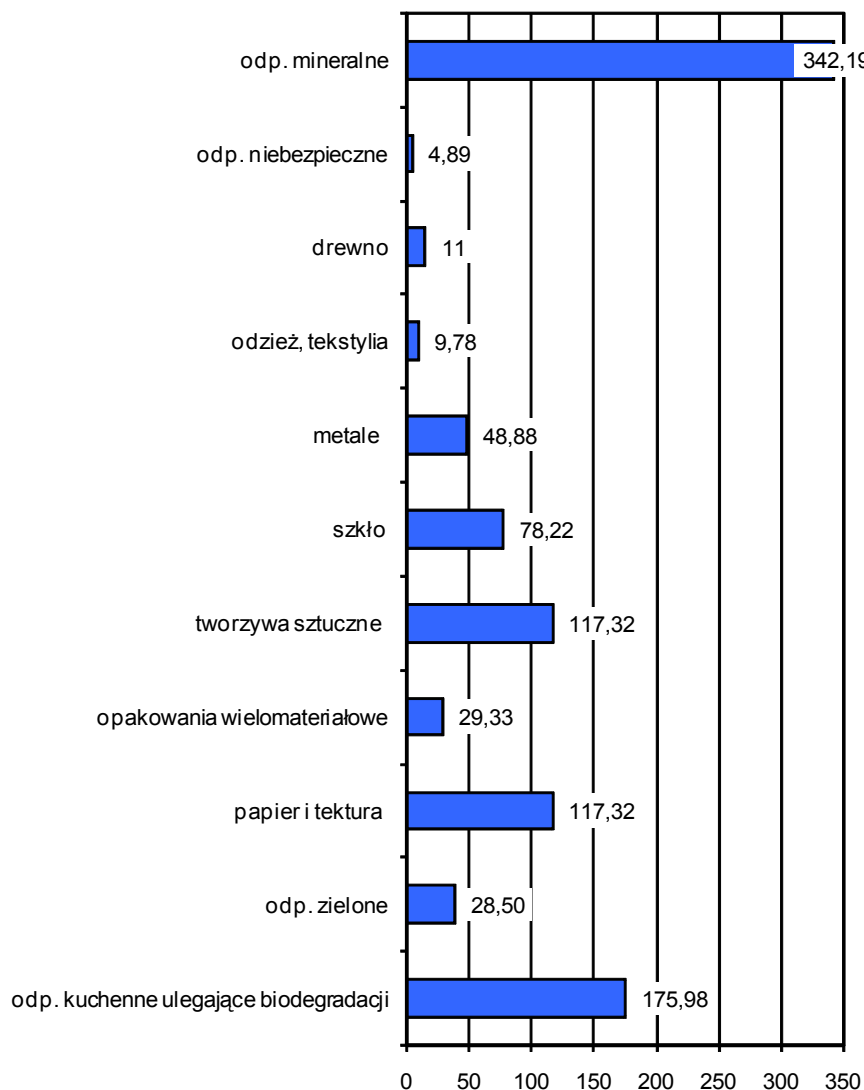
Biorąc pod uwagę obowiązujące wskaźniki nagromadzenia w tabeli nr 10 przedstawiono bilans odpadów komunalnych, które w założeniach teoretycznych powstały na terenie gminy Somianka w 2008 r. Uzyskane wartości prezentuje również poniższy wykres nr 4.

Tabela nr 10. Prognozowany bilans odpadów komunalnych na terenie gminy Somianka w 2009 r.

Lp.	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy [Mg]
1.	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	175,98
2.	odpady zielone	39,11
3.	papier i tektura	117,32
4.	opakowania wielomateriałowe	29,33
5.	tworzywa sztuczne	117,32
6.	szkło	78,22
7.	metale	48,88
8.	odzież, tekstylia	9,78
9.	drewno	14,67
10.	odpady niebezpieczne	4,89
11.	odpady mineralne	342,19
RAZEM:		977,69

Źródło: opracowanie własne

Wykres nr 4. Masa poszczególnych grup odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2008 r. [Mg]

Źródło: opracowanie własne

W związku z koniecznością określenia planu działań zmierzających do redukcji ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska odpadów wyodrębniono powyższą kategorię odpadów i przedstawiono poniżej w tabeli nr 11. Mianem odpadów ulegających biodegradacji określa się odpady, które ulegają rozkładowi tlenowemu lub beztlenowemu przy udziale mikroorganizmów.

Z przedstawionych danych wynika, że łączna ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzona w 2008 r. na terenie gminy kształtuje się na poziomie ok. 345 Mg, co stanowi ok. 35,5% wytwarzanych odpadów komunalnych ogółem.

Tabela nr 11. Ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2009 r.

Lp.	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów [Mg]
1.	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	175,98
2.	odpady zielone	39,11
3.	papier i tektura	117,32
4.	drewno	14,67
RAZEM:		347,08

Źródło: opracowanie własne

W strumieniu odpadów komunalnych, wyróżnia się również grupę odpadów niebezpiecznych. Są to m.in.: przeterminowane leki, świetłówki, baterie, środki ochrony roślin. Przyjmuje się, że obecnie z terenu gminy prawie 100 % odpadów niebezpiecznych wytwarzanych w gospodarstwach domowych trafia do strumienia odpadów komunalnych. Ilość poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych wytworzonych w gminie Somianka w 2008 r. prezentuje tabela nr 12. Udział poszczególnych rodzajów odpadów niebezpiecznych został przyjęty na podstawie danych opracowanych przez Instytut Ekologii Terenów Uprzemysłowionych w Katowicach.

Tabela nr 12. Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2009 r.

Kod odpadu	Rodzaje odpadów	Skład [%]	Ilość [Mg]
20 01 33	baterie i akumulatory ołowiowe	12,0	0,57
20 01 29	detergenty zawierające substancje niebezpieczne	5,0	0,24
20 01 17	odczynniki fotograficzne	2,0	0,10
20 01 27	farby, tłuszcze, farby drukarskie, kleje i żywice zawierające substancje niebezpieczne	35,0	1,71
20 01 14	kwasy i alkalia	1,0	0,05
20 01 15			
20 01 31	lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	5,0	0,24
20 01 31	leki cytotoksyczne i cytostatyczne	4,0	0,20
20 01 26	oleje i tłuszcze	10,0	0,50
20 01 19	środki ochrony roślin	5,0	0,24
20 01 35	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne	10,0	0,50
20 01 37	drewno zawierające substancje niebezpieczne	5,0	0,24
20 01 23	urządzenia zawierające freony	3,0	0,15
20 01 13	rozpuszczalniki	3,0	0,15
Razem:		100,0	4,89

Źródło: opracowanie własne

Na terenie gminy Somianka selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, realizowana w ramach działań gminy, dotyczy wyłącznie zużytych baterii małogabarytowych (kod 20 01 33*) i realizowana jest przez

punkty zlokalizowane w szkołach gminnych, Urzędzie Gminy oraz ZGK Somianka (zebrane baterie w ramach stosownej umowy odbierane są w miarę potrzeb przez firmę PMS BARTNICKI, z siedzibą w Kobyłce).

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji, ze względu na ograniczone środki finansowe gmina Somianka jako jednostka odpowiedzialna za gospodarkę odpadami na swoim terenie nie prowadzi zbiórki następujących kategorii odpadów, w ramach zadań własnych:

- wyeksploatowanych pojazdów,
- odpadów medycznych i weterynaryjnych,
- chemikaliów.

Zbiórka oraz przekazywanie powyższych kategorii odpadów do odzysku bądź unieszkodliwiania pozostanie obowiązkiem wytwórców tych odpadów, w ramach indywidualnie podpisywanych umów z wyspecjalizowanymi podmiotami bądź w oparciu o zasady wynikające z obowiązujących przepisów prawnych.

Wyeksploatowane pojazdy, powstające w obrębie gminy Somianka, ich właściciele mogą przekazywać do dwóch stacji demontażu pojazdów, zlokalizowanych na terenie gminy Wyszków – „Skup i sprzedaż złomu metali”, Antoni Deluga, Skuszew 109 oraz „STAL – MET” Jolanta Glinka, ul. I AWP 140A, m. Wyszków.

Odpady medycznym i weterynaryjne powstające w strumieniu odpadów komunalnych, w indywidualnych gospodarstwach domowych i rolnych (z pominięciem odpadów powstających w efekcie funkcjonowania obiektów działalności gospodarczej) mieszkańcy gminy Somianka mogą przekazywać w aptekach na terenie miasta Wyszków.

Opakowania po toksycznych środkach chemicznych (tj. opakowania po środkach ochrony roślin, opakowania po olejach samochodowych, itp.), zgodnie z obowiązującymi obecnie przepisami prawa, zbierane są przez punkty ich sprzedaży.

W ramach działań własnych gmina posiada możliwość upowszechniania powyższych informacji wśród mieszkańców, poprzez Zakład Gospodarki Komunalnej w Somiance oraz poprzez ogłoszenia i informacje przekazywane przez sołtysów.

Odpady elektryczne i elektroniczne ze strumienia odpadów komunalnych na terenie gminy zbierane są w sposób akcyjny, w połączeniu ze zbiórka odpadów wielkogabarytowych – ostatnia zbiórka przeprowadzona została wiosną 2007 r. (w jej wyniku zebrano 22,3 Mg odpadów wielkogabarytowych oraz elektrycznych i elektronicznych z gospodarstw domowych i rolnych z terenu gminy). Na terenie gminy jak dotąd nie prowadzono zorganizowanej zbiórki odpadów remontowo – budowlanych.

System gospodarowania padłymi zwierzętami na terenie gminy Somianka realizowany jest w ramach umowy, podpisanej pomiędzy Gminą a firmą P.P.H. „HETMAN”

Sp. z o.o. Florianów 24, 99 – 311 Bedlno. Po zgłoszeniu przez rolnika padłe zwierzęta zabierane są w ciągu 24 godzin, nieodpłatnie.

Zgodnie z zapisami *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Somianka* (uchwała Rady Gminy nr XXXII/173/2006 z dnia 31 marca 2006 r.) zbieranie, transport i unieszkodliwianie zwłok bezdomnych zwierząt następuje przy współpracy z przedsiębiorcami, podejmującymi działania w tym zakresie. Ponadto, wg zapisów *ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminie*, Rada gminy, w drodze uchwały, określi wymagania, jakie powinien spełnić przedsiębiorca ubiegający się o uzyskanie zezwolenia w zakresie prowadzenia schronisk dla bezdomnych zwierząt, a także grzebowisk i spalarni zwłok zwierzęcych.

Istotnym elementem gospodarki odpadami komunalnymi jest także gospodarka odpadami opakowaniowymi, mianem których określa się wszystkie opakowania, w tym opakowania wielokrotnego użytku wycofane z ponownego użycia, stanowiące odpady w rozumieniu przepisów o odpadach, z wyjątkiem odpadów powstających w procesie produkcji opakowań. Źródłami powstawania odpadów opakowaniowych są:

- gospodarstwa domowe – odpady zbierane selektywnie są klasyfikowane w grupie 20 lub są zbierane w zmieszanych odpadach komunalnych,
- infrastruktura handlowa, usługowa i przemysłowa – odpady te stanowią głównie odpady z grupy 15.

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu gospodarki odpadami* na poziomie gminy nie jest prowadzony system ewidencji odpadów opakowaniowych. Z danych przedstawionych przez podmioty posiadające stosowne zezwolenia na zbieranie i transport odpadów komunalnych wynika, że w 2008 r. zebrały one, w sposób selektywny, następujące ilości odpadów opakowaniowych:

- opakowania ze szkła – 21,34 Mg
- opakowania z metali – 0,63 Mg
- opakowania z tworzyw sztucznych – 6,99 Mg
- opakowania z papieru i tektury – 1,42 Mg

W 2007 r. na terenie gminy Somianka dokonano inwentaryzacji ilości i stanu wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somianka. Wyniki inwentaryzacji przedstawia poniższa tabela nr 13. Usuwania azbestu z terenu gminy realizowane będzie w latach 2009 – 2030, a roczny koszt powyższego działania oszacowano na poziomie kwoty około 782.410,0 zł.

Tabela nr 13. Wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somianka

Lp.	Nazwa miejscowości	Rodzaj wyrobów zawierających azbest		Razem [m ²]
		falisty [m ²]	plaski [m ²]	
1.	Barcice	21.755,0	1.096,0	22.851,0
2.	Celinowo	11.934,0	648,0	12.582,0
3.	Huta Podgórna	1.061,0	198,0	1.259,0
4.	Jackowo Dolne	8.257,0	840,0	9.097,0
5.	Jackowo Górne	11.660,0	3.765,0	15.425,0
6.	Janki	6.144,0	296,0	6.440,0
7.	Jasieniec	11.332,0	780,0	12.112,0
8.	Kręgi	29.231,0	915,0	30.146,0
9.	Michalin	11.717,0	-	11.717,0
10.	Nowe Kozłowo	12.378,0	240,0	12.618,0
11.	Nowe Płudy	12.158,0	2.040,0	14.198,0
12.	Nowe Wypychy	19.435,0	105,0	19.540,0
13.	Ostrowy	10.856,0	4.113,0	14.969,0
14.	Popowo Kościelne	11.092,0	776,0	11.868,0
15.	Popowo - Parcele	3.642,0	556,0	4.198,0
16.	Skorki	19.668,0	1.803,0	21.471,0
17.	Somianka	23.010,0	2.131,0	25.141,0
18.	Somianka - Parcele	9.709,0	493,0	10.202,0
19.	Somianka Zaszosie	18.691,0	1.689,0	20.380,0
20.	Stare Kozłowo	28.810,0	2.471,0	31.281,0
21.	Stare Płudy	19.720,3	2.122,0	21.842,3
22.	Stare Wypychy	7.696,0	325,0	8.021,0
23.	Stary Mystkówiec	21.208,0	2.401,0	23.609,0
24.	Suwin	17.532,0	854,0	18.386,0
25.	Wielątki Rosochate	9.629,0	202,0	9.831,0
26.	Wielęcin	10.900,0	1.402,0	12.302,0
27.	Wola Mystkowska	25.167,5	444,0	25.611,5
28.	Wólka Somiankowska	24.924,0	3.126,0	28.050,0
29.	Ulasek	26.419,0	3.616,0	30.035,0
30.	Zdziebórz	16.440,0	11.740,0	28.180,0
RAZEM:		462.175,8	51.187,0	513.362,8

Aktualnie odpady komunalne z terenu gminy Somianka, w tym także z miejsc publicznych (kosze uliczne), z obiektów użyteczności publicznej (urząd gminy, placówki szkolne, sklepy, itp.) oraz indywidualnych gospodarstw rolnych (na terenie gminy brak zabudowy o charakterze wielorodzinnym), odbierane są, w ramach stosownych umów z poszczególnymi wytwórcami, przez podmioty gospodarcze posiadające stosowne zezwolenia na prowadzenie działalności w powyższym zakresie.

Odpady komunalne od wytwórców zbierane są w sposób: zmieszany (zbiórka jednopojemnikowa) oraz w sposób selektywny (zbiórka w worki obejmująca szkło, tworzywa sztuczne, metale oraz odpady ulegające biodegradacji).

Na terenie gminy usługi w zakresie odbioru odpadów stałych o charakterze komunalnym, powstających w efekcie funkcjonowania indywidualnych gospodarstw domowych i rolnych oraz obiektów użyteczności publicznej, świadczą następujące podmioty gospodarcze:

- MPK Sp. z o.o., ul. Kołobrzeska 5, 07 – 401 Ostrołęka,
- Zakład Kształtowania Terenów Zielonych, ul. Nasielska 26, 05 – 140 Serock,
- „JURANT” Sp. J., S. Matak, J. Borkowski, ul. Ossowska 73, 05 – 220 Zielonka.

Usługi w zakresie odbioru i transportu odpadów ciekłych na terenie gminy Somianka świadczą natomiast następujące podmioty:

- Usługi asenizacyjne i transportowe, Przybysz Marcin, Kania Nowa 13, 05 – 140 Serock,
- Usługi asenizacyjne i transportowe, Kmiołek Zdzisław, Wierzbica 29A, 05 – 140 Serock,
- „KUROT” Usługi Komunalne, Kurowski Mirosław, Kania Nowa, ul. Polna 25, 05 – 140 Serock.

Ze względu na rolniczy charakter gminy Somianka znacząca część odpadów ulegających biodegradacji zagospodarowywana jest przez ich wytwórców w ramach własnych gospodarstw, w szczególności poprzez skarmianie zwierząt gospodarskich oraz kompostowanie. Dlatego też w okresie programowania niniejszej aktualizacji *Planu* preferowane będzie indywidualne kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, przy czym mieszkańcy mają możliwość selektywnej zbiórki powyższych odpadów i przekazywania ich do dalszego gospodarowania uprawnionemu do tego działania podmiotowi. Według danych Urzędu Gminy w 2008 r. z jej terenu wywieziono (w sposób selektywny) 1,51 Mg odpadów ulegających biodegradacji.

W efekcie funkcjonowania komunalnej oczyszczalni ścieków w Somiance powstają następujące ilości odpadów (w ciągu roku): skratki – 0,5 Mg, osady ściekowe – 1,0 Mg, piasek – 1,0 Mg. W celu ostatecznego zagospodarowania (unieszkodliwienia bądź odzysku) powyższe odpady przekazywane są uprawnionym do tego działania podmiotom gospodarczym, w ramach stosownych umów.

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu* na terenie gminy Somianka nie jest prowadzony odzysk odpadów z wykorzystaniem żadnej z metod określonych w załączniku nr 5 do *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*. Na terenie gminy nie posiada również lokalizacji żadna instalacja do prowadzenia odzysku odpadów.

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu* na terenie gminy Somianka nie jest prowadzone unieszkodliwianie odpadów z wykorzystaniem żadnej z metod określonych w załączniku nr 6 do *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*. Na terenie gminy nie posiada również lokalizacji żadna funkcjonująca instalacja do unieszkodliwiania odpadów.

W załączeniu przedstawiono mapę gminy Somianka, na której przedstawiono lokalizację jedynej na terenie gminy instalacji do unieszkodliwiania odpadów – pozostające w trakcie rekultywacji składowisko odpadów komunalnych w m. Janki.

Ze względu na uwarunkowania środowiskowe, społeczne, gospodarcze i ekonomiczne, a także ilości i główne rodzaje odpadów powstających na terenie gminy władze lokalne podjęły decyzję o nie lokalizowaniu na swoim terenie, w latach programowania niniejszego *Planu*, żadnych instalacji bądź urządzeń do unieszkodliwiania i odzysku odpadów komunalnych. Ma to również związek z faktem, iż gminę Somianka, w obrębie powiatu wyszkowskiego, charakteryzuje najwyższy odsetek gleb najlepszych klas bonitacyjnych III i IV, co w przypadku lokalizacji jakichkolwiek instalacji bądź obiektów niezwiązanych z rolniczym charakterem gminy wiąże się ze stanowczym sprzeciwem lokalnej społeczności.

Z informacji będących na dzień sporządzenia niniejszego dokumenty w posiadaniu Urzędu Gminy wynika, że także lokalni przedsiębiorcy nie są zainteresowani realizacją działań w powyższym zakresie. Do gminy nie wpłynęły również wnioski od przedsiębiorców zewnętrznych.

Biorąc pod uwagę ilości i główne rodzaje odpadów powstających na terenie gminy lokalizacji na jej terenie instalacji bądź urządzeń do unieszkodliwiania i odzysku odpadów komunalnych wydaje się niezasadna ekonomicznie.

Obszar gminy Somianka wchodzi w skład ostrołęckiego regionalnego obszaru gospodarki odpadami, który jest obsługiwany przez składowisko odpadów w m. Lubiejewo Stare, gmina Ostrów Mazowiecka, w skład którego wejdą: stacja segregacji surowców wtórnych i kompostowni odpadów organicznych oraz kwatery na odpady zawierające azbest.

Rozdział 4.1. Identyfikacja problemów w zakresie gospodarowania odpadami na terenie gminy Somianka

Podsumowując stan aktualnej gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka, można wyróżnić jej mocne i słabe strony.

Mocne strony:

- objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych praktycznie wszystkich mieszkańców gminy,
- wprowadzenie i systematycznie rozwijane selektywnej zbieranie odpadów systemem workowym,
- wzrastająca systematycznie efektywność selektywnego zbierania odpadów,

- prowadzenie systematycznej edukacja ekologiczna w placówkach oświatowych,
- rozpoczęcie zbiórki zużytych baterii małogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych
- możliwość korzystania z obiektów i instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów (sortownie, kompostownie, składowiska), położonych poza terenem gminy,
- wzrost świadomości podmiotów gospodarczych dotyczącej ich obowiązków w zakresie minimalizacji powstawania odpadów i właściwej gospodarki nimi.

Słabe strony

- nie funkcjonuje system gospodarki odpadami komunalnymi rozumiany jako zintegrowany kompleks działań ukierunkowanych na planowe osiągnięcie zamierzonego celu,
- brak pełnego wykorzystania instrumentów prawnych będących w gestii administracji samorządowej gminnej,
- gminy, ze względu na wielkość i potencjał, nie mogą skutecznie kreować i wdrażać autonomicznych systemów gospodarki odpadami komunalnymi szczególnie w zakresie odzysku i unieszkodliwiania – wskazane byłoby tworzenie związków celowych,
- brak zorganizowanego systemu pozyskiwania odpadów niebezpiecznych pochodzących z odpadów komunalnych,
- odpady niebezpieczne wytwarzane w małej przedsiębiorczości handlowo – usługowej w znacznym stopniu trafiają do strumienia odpadów komunalnych,
- duży odsetek składowanych i nieprzetworzonych odpadów, przy braku stosowania innych metod odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców, szczególnie w zakresie gromadzenia odpadów zmieszanych i selektywnego zbierania,
- nie podjęto skutecznych działań mających na celu organizację zbiórki odpadów remontowo – budowlanych oraz odpadów ulegających biodegradacji. Brak działań w zakresie realizacji zbiórki odpadów ulegających biodegradacji może skutkować problemami w realizacji stopnia redukcji ilości odpadów trafiających na składowiska. Część odpadów nadal trafia do środowiska w sposób niekontrolowany, m.in. poprzez spalanie w piecach oraz na „dzikie wysypiska”,
- niedostateczny rozwój i brak efektywności systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych,
- brak dokładnych informacji o ilościach wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego, w tym niebezpiecznych. Niemożliwa jest wiarygodna ocena sposobów prowadzenia gospodarki tymi odpadami,

- występują trudności w monitorowaniu stanu gospodarki odpadami ze względu na zdywersyfikowany system zbierania informacji nt. gospodarki odpadami (na podstawie szeregu aktów prawnych, przez wiele instytucji zarówno drogą administracyjną, jak i badań statystycznych, przy użyciu różnych metodyk).

Rozdział 5. Prognoza zmian ilości odpadów na terenie gminy Somianka

Na ilość, jakość i rodzaje odpadów wytwarzanych na terenie gminy Somianka wpływać będzie wielu czynników. Spośród nich największe znaczenie będą miały czynniki demograficzne, społeczne, prawne i ekonomiczne.

Liczba mieszkańców gminy Somianka na dzień 31 grudnia 2008 r. kształtowała się na poziomie 5.569 osób. Z analizy prognoz demograficznych dla kraju i regionu oraz na podstawie rzeczywistych zmian liczby ludności na terenie gminy, a także perspektyw rozwoju gospodarczego gminy należy stwierdzić, iż w perspektywie lat 2009 – 2012 liczba mieszkańców gminy ulegać będzie stopniowemu, lecz niewielkiemu obniżeniu. W perspektywie lat 2013 – 2016 demograficzne prognozy długoterminowe przewidują nieznaczny wzrost. Powyższe fluktuacje pozwalają wnioskować, iż liczba ludności gminy Somianka w latach programowania niniejszego *Planu* oscylować będzie w granicach liczby mieszkańców aktualnej na koniec 2008 r.

Zmiany w ilości odpadów wytwarzanych na terenie gminy w perspektywie czasowej do 2016 roku zależą przede wszystkim od rozwoju gospodarczego gminy. Obecnie prognozuje się nieznaczne zahamowanie rozwoju gospodarczego. Niższy poziom dochodów będzie wpływał na spadek ilości wytwarzanych odpadów komunalnych. Niższe dochody to spadek zapotrzebowania na usługi budowlano – remontowe, co w konsekwencji może spowodować spadek ilości w sektorze komunalnych odpadów budowlano – remontowych oraz wielkogabarytowych. Z drugiej jednak strony walory przyrodniczo – krajobrazowe gminy stwarzają warunki do potencjalnego rozwoju turystyki pobytowej, co w konsekwencji może spowodować powstawanie zwiększonej ilości odpadów ulegających biodegradacji oraz odpadów opakowaniowych.

Zakłada się także, że przez najbliższe kilka lat dominować będą wśród ludności postawy konsumpcyjne, wysoce „odpadogenne”, następnie zaś, stopniowo, coraz częściej obserwować będzie się postawy proekologiczne, skutkujące np.: dalszym wzrostem poziomu zbiórki selektywnej. Uwidocznili się to również m.in. spadkiem ilości tworzyw sztucznych na korzyść ilości szkła i wyrobów z drewna czy innych materiałów, przede wszystkim materiałów podatnych na recykulację (szkło) czy łatwo degradowalnych – jak papier czy drewno.

Biorąc powyższe pod uwagę oraz założenia przyjęte w *KPGO 2010*:

- nie będą następowały istotne zmiany składu morfologicznego wytwarzanych odpadów komunalnych,
 - wzrost wskaźników ilościowych wytwarzanych odpadów kształtował się będzie na poziomie 1% w skali roku,
 - nastąpi wzrost poziomu selektywnego zbierania odpadów do 8 % w 2011 r. i 15% w 2015 r., co spowoduje zmiany ilości i składu odpadów niesegregowanych; zmniejszy się w nich głównie zawartość papieru, tworzyw, szkła i metali,
 - ilość pozostałych odpadów w grupie 20 wzrastać będzie 1% w skali roku,
- w poniższej tabeli zaprezentowano prognozowane zmiany ilości odpadów komunalnych powstających na terenie gminy Somianka w perspektywie lat 2012 oraz 2016.

Tabela nr 14. Prognozowany bilans odpadów komunalnych na terenie gminy Somianka na lata 2012 oraz 2016

Lp.	Rodzaje odpadów	Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy [Mg]	
		2012*	2016**
2.	odpady kuchenne ulegające biodegradacji	201,32	212,79
3.	odpady zielone	44,74	47,29
4.	papier i tektura	134,21	141,86
5.	opakowania wielomateriałowe	33,55	35,47
6.	tworzywa sztuczne	134,21	141,86
7.	szkło	89,47	94,57
8.	metale	55,92	59,11
9.	odzież, tekstylia	11,18	11,82
10.	drewno	16,78	17,73
11.	odpady niebezpieczne	5,59	5,91
12.	odpady mineralne	391,45	413,76
RAZEM:		1.118,42	1.182,17

* - przy założeniu, że liczba ludności wyniesie 5.377, a wskaźnik nagromadzenia 208 kg/M/rok

** - przy założeniu, że liczba ludności wyniesie 5.473, a wskaźnik nagromadzenia 216 kg/M/rok

Źródło: opracowanie własne

Poniżej przedstawiono prognozowane ilości poszczególnych rodzajów odpadów ze strumienia odpadów komunalnych wytwarzanych w latach 2012 i 2016 na terenie gminy Somianka:

- 1) odpady niebezpieczne:
 - 2011 rok – 5,59 Mg
 - 2015 rok – 5,91 Mg

- 2) odpady ulegające biodegradacji:
 - 2011 rok – 397,05 Mg
 - 2015 rok – 419,67 Mg

- 3) odpady opakowaniowe:
 - 2011 rok – ok. 173 Mg
 - 2015 rok – ok. 183 Mg

Zaznaczyć jednak należy, że mimo wzrostu ilości wytwarzanych odpadów komunalnych na terenie gminy Somianka w perspektywie roku 2016 ich bezpośrednie oddziaływanie na środowisko będzie maleć, co będzie miało w szczególności związek z:

- utrwalaniem się zachowań proekologicznych w zakresie gospodarki odpadami,
- wzrostem ilości odpadów zbieranych selektywnie,
- wzrostem uzyskanych poziomów recyklingu i odzysku, w szczególności w zakresie odpadów niebezpiecznych, opakowaniowych i ulegających biodegradacji.

***Rozdział 6. Planowany system gospodarki odpadami na terenie gminy
Somianka na lata 2009 – 2016***

Biorąc pod uwagę uwarunkowania środowiskowe, społeczne, gospodarcze i ekonomiczne gminy Somianka, a także dotychczasowe rozwiązania w powyższym zakresie przyjęto następujący system gospodarki odpadami dla gminy:

ODPADY KOMUNALNE:

- 1) odpady komunalne powstające w gospodarstwach indywidualnych domowych i rolnych bądź w obrębie obiektów użyteczności publicznej zbierane będą do pojemników (o pojemności od 120 do 1100 litrów), a następnie w ramach indywidualnych umów, zawartych z podmiotem posiadającym stosowne zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie zbierania i transportu odpadów komunalnych, przekazywane do dalszego zagospodarowania bądź unieszkodliwienia (poza terenem gminy Somianka),
- 2) w ramach powyższej zbiórki realizowana jest i będzie również selektywna zbiórka odpadów komunalnych (systemem workowym), obejmująca: papier i tekturę, tworzywa sztuczne, szkło oraz metale, a także odpady ulegające biodegradacji,
- 3) częstotliwość usuwania odpadów z prywatnych posesji regulują zapisy *Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy*, uchwalonego uchwałą Rady Gminy nr XXXII/173/06 z dnia 31 marca 2006 r., i tak:
 - odpady kuchenne i niesegregowane w cyklu miesięcznym,
 - odpady segregowane w cyklu kwartalnym,
- 4) odpady zbierane z terenów użyteczności publicznej do koszy ulicznych usuwane będą w sposób nie dopuszczający do ich przepełnienia,

ODPADY OPAKOWANIOWE:

- 5) zbierane są w sposób selektywny, w miejscu ich powstawania, w oparciu o system workowy. Następnie każdy indywidualny wytwórca przekazuje zebrane odpady do dalszego zagospodarowania uprawnionemu podmiotowi,

ODPADY WIELKOGABARYTOWE ORAZ ELEKTRYCZNE I ELEKTRONICZNE:

- 6) w okresie programowania niniejszego *Planu* selektywna zbiórka tej kategorii odpadów na terenie gminy Somianka odbywać się będzie w oparciu o „zgłoszenie zapotrzebowania usługę”. Prowadzić ją będzie firma posiadająca stosowne zezwolenie na zbieranie i transport (np. MPK Sp. z o.o. z Ostrołęki). Powyższe kategorie odpadów nie będą magazynowane na terenie gminy. Ponadto, w miarę posiadanych środków finansowych, ZGK w Somiance przeprowadzał będzie zbiórki powyższych odpadów w sposób akcyjny,

ODPADY BUDOWLANE:

- 7) w okresie programowania niniejszego *Planu* selektywna zbiórka tej kategorii odpadów na terenie gminy Somianka odbywać się w oparciu o „zgłoszenie zapotrzebowania usługę”. Prowadzić ją będzie firma posiadająca stosowne zezwolenie na zbieranie i transport (np. MPK Sp. z o.o. z Ostrołęki). Powyższa kategoria odpadów nie będzie magazynowana na terenie gminy,

ODPADY ULEGAJĄCE BIODEGRADACJI:

- 8) na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji na terenie gminy znacząca część powyższej kategorii odpadów zagospodarowywana jest przez ich wytwórców w ramach własnych gospodarstw, w szczególności poprzez skarmianie zwierząt gospodarskich oraz kompostowanie, co bezpośrednio wiąże się rolniczym charakterem gminy, tak więc w okresie programowania niniejszego *Planu* preferowane będzie indywidualne kompostowanie odpadów ulegających biodegradacji, przy czym mieszkańcy mają możliwość selektywnej zbiórki powyższych odpadów i przekazywania ich do dalszego gospodarowania uprawnionemu do tego działania podmiotowi,

ODPADY NIEBEZPIECZNE ZE STRUMIENIA ODPADÓW KOMUNALNYCH:

- 9) małogabarytowe odpady niebezpieczne, tj. opakowania po środkach ochrony roślin bądź zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi, mieszkańcy gminy będą mogli przekazywać do punktu zbiórki, zorganizowanego w punkcie ich sprzedaży w Somiance. Następnie zebrane odpady, w ramach stosownych umów, przekazywane będą do unieszkodliwienia uprawnionym do tego działania podmiotom,
- 10) przeterminowane leki mieszkańcy gminy będą mogli przekazywać do punktu zbiórki (specjalnie do tego celu przygotowany pojemnik) zorganizowanego w obrębie gminnego ośrodka zdrowia,
- 11) na terenie gminy nie występują urządzenia zawierające PCB, w związku z czym w niniejszym *Planie* nie przedstawiono systemu gospodarowania nimi,
- 12) zbiórka odpadów w postaci padłych zwierząt na terenie gminy realizowana będzie w oparciu o „zgłoszenie zapotrzebowania usług”. Prowadzić ją będzie firma wybrana w przetargu, w oparciu o umowę zawartą z gminą,
- 13) gmina Somianka jako jednostka odpowiedzialna za gospodarkę odpadami na swoim terenie nie przewiduje w latach 2009 – 2016 prowadzenia zbiórki następujących kategorii odpadów:
- olejów odpadowych,
 - wyeksploatowanych pojazdów oraz opon,
 - odpadów medycznych, przeterminowanych leków powstających wyniku prowadzenia działalności gospodarczej,
 - odpadów weterynaryjnych.

Zbiórka oraz przekazywanie powyższych kategorii odpadów do odzysku bądź unieszkodliwienia pozostanie obowiązkiem wytwórców tych odpadów, w ramach indywidualnie podpisywanych umów z wyspecjalizowanymi podmiotami.

ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST:

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka* na terenie gminy zakończona została inwentaryzacja wyrobów azbestowych, występujących w obrębie obiektów budowlanych, zarówno stanowiących własność osób prywatnych, jak i stanowiących obiekty użyteczności publicznej. W ramach prowadzonej inwentaryzacji uzyskano następujące dane:

- 1) ilość obiektów, na których zinwentaryzowano wyroby zawierające azbest z podziałem na rodzaj obiektu, tj.: budynki mieszkalne, obory, chlewnie, budynki gospodarcze, budynki magazynowe, garaże oraz inne obiekty budowlane,
- 2) ilość wyrobów zawierających azbest z podziałem na rodzaj obiektu,
- 3) jakość zinwentaryzowanych wyrobów azbestowych,

które stanowią podstawę planowanych przez Gminę zadań, sformalizowanych w formie *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somianka na lata 2007 – 2032*.

Wśród powyższych zadań w szczególności znalazły się:

- 1) mobilizowanie właścicieli budynków do usunięcia wyrobów zawierających azbest poprzez system pomocy edukacyjnej i finansowej,
- 2) edukacja mieszkańców w zakresie szkodliwości azbestu, obowiązków dotyczących postępowania z wyrobami zawierającymi azbest oraz sposobów bezpiecznego ich usuwania oraz unieszkodliwiania,
- 3) podjęcie działań w kierunku pozyskania funduszy ze źródeł zewnętrznych.
- 4) pomoc osobom fizycznym w poszukiwaniu źródeł finansowania na wymianę pokryć dachowych zawierających azbest.
- 5) usunięcie wyrobów zawierających azbest z obiektów będących własnością Gminy,
- 6) wymiana rur wodociągowych zawierających azbest.

OSADY ŚCIEKOWE:

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka* na terenie gminy posiada lokalizacji jedna gminna oczyszczalnia ścieków, w efekcie pracy której (w ciągu jednego roku) powstają następujące ilości odpadów: skratki – 0,5 Mg, osady ściekowe – 1,0 Mg, piasek – 1,0 Mg.

Powyższe odpady, w momencie zebrania opłacalnej ekonomicznie partii transportowej, przekazywane są do dalszego zagospodarowania uprawnionym do tego działania podmiotom gospodarczym (np. Separator Service Sp. z o.o. z siedzibą w Piasecznie). Do czasu przekazania powyższe odpady magazynowane są na terenie oczyszczalni ścieków w Somiance, w sposób chroniący środowisko wodno – gruntowe

przed potencjalnym zanieczyszczeniem (pod wiatą, na terenie posiadającym utwardzone podłoże).

Rozdział 7. Cele gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka na lata 2009 – 2016

Wytyczając cele w gospodarce odpadami na terenie gminy Somianka kierowano się strategią wyznaczoną w znowelizowanej *Polityce Ekologicznej Państwa*, a także wytycznymi zawartymi w *Krajowym planie gospodarki odpadami 2010* i *Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007 – 2015* oraz zapisami aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego*.

Nie oznaczało to jednak mechanicznego przeniesienia poszczególnych wymogów ilościowych z poziomu państwa, czy województwa na poziom powiatu. Przy wytyczaniu celów uwzględniono specyfikę lokalną i ocenę możliwości zrealizowania danego celu, a także fakt, iż znaczna część celów zapisanych w *Planie gospodarki odpadami gminy Somianka do 2012 roku* nie została zrealizowana (głównie ze względu na trudności finansowe), co powoduje że nie uległy one dezaktualizacji.

Cel strategiczny: *wprowadzenie na terenie całej gminy selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz zwiększenie poziomu odzysku surowców wtórnych*

Cele krótkookresowe 2009 – 2012:

- 1) Wspieranie działań dla zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy w zakresie prawidłowego funkcjonowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- 2) Zwiększenie efektywności systemu selektywnego zbierania odpadów w zakresie:
 - odpadów ulegających biodegradacji,
 - papieru i tektury,
 - odpadów opakowaniowych ze szkła,
 - tworzyw sztucznych i metali,
 - odpadów niebezpiecznych w strumieniu odpadów komunalnych (w tym: zużytych źródeł światła, zużytych baterii i akumulatorów, zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego, przeterminowanych leków, itp.),
 - odpadów wielkogabarytowych i odpadów budowlano – remontowych.
- 3) Doskonalenie systemu selektywnej zbiórki dla osiągnięcia pod koniec 2012 roku odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu:
 - zbierania odpadów wielkogabarytowych na poziomie 35% ilości wytworzonej,
 - zbierania odpadów niebezpiecznych na poziomie 10% ilości wytworzonej,
 - poddania odpadów opakowaniowych: odzyskowi – 60% ilości wytworzonej, recyklingowi 55 – 80% ilości wytworzonej.
- 4) Wspieranie działań w zakresie ograniczenia kierowania na składowiska odpadów niesegregowanych i nieprzetworzonych,
- 5) Skierowanie w roku 2012 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 63% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- 6) Wspieranie działań na rzecz eliminacji praktyk nielegalnego składowania odpadów,

- 7) Współorganizowanie i uczestnictwo w strukturach ponadgminnych – Regionalnym Obszarze Gospodarki Odpadami oraz związkach ponadlokalnych, w których zakres wchodzi działania związane z gospodarką odpadami.

Cele długookresowe 2013 – 2016:

- 1) Kontynuacja działań na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców gminy,
- 2) Doskonalenie systemu selektywnego zbierania w celu osiągnięcia odpowiednich poziomów odzysku i recyklingu dla osiągnięcia odpowiednich limitów odzysku:
 - zbierania odpadów wielkogabarytowych na poziomie 40% ilości wytworzonej,
 - zbierania odpadów niebezpiecznych na poziomie 20% ilości wytworzonej,
 - poddania odpadów opakowaniowych – odzyskowi 60% ilości wytworzonej, recyklingowi – 55% - 80% ilości wytworzonej.
- 3) Wspieranie rozwoju regionalnych systemów gospodarki odpadami komunalnymi,
- 4) Skierowanie w roku 2016 na składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne nie więcej niż 44% (wagowo) całkowitej ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (w stosunku do roku 1995),
- 5) Wspieranie działań do składowania tylko odpadów przetworzonych (balastowych),
- 6) Wspieranie działań w zakresie zmniejszania masy składowanych odpadów komunalnych do max. 80% wytworzonych odpadów do końca 2016 r.

Szczególną uwagę dokumenty strategiczne w zakresie gospodarki odpadami poświęcają odpadom opakowaniowym, w związku z czym dla tej kategorii odpadów określono dodatkowe cele:

Cele krótkookresowe 2009 – 2012:

- 1) Nasilenie działań informacyjno – edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz propagowanie odzysku i recyklingu odpadów,
- 2) Zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych wydzielonych ze strumienia odpadów komunalnych kierowanych na składowiska odpadów,
- 3) Wdrażanie systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych,
- 4) Współpraca z organizacjami odzysku w celu wdrażania i rozwoju systemów zbierania odpadów opakowaniowych

Cele długookresowe 2013 – 2016:

- 1) Kontynuacja działań informacyjno – edukacyjnych mających na celu zapobieganie powstawaniu odpadów opakowaniowych oraz propagowanie odzysku i recyklingu odpadów,

- 2) Doskonalenie funkcjonowania systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych w celu uzyskania wymaganych poziomów odzysku i recyklingu,
- 3) Kontynuacja współpracy z organizacjami odzysku w celu jak najlepszego funkcjonowania systemów zbierania odpadów opakowaniowych,
- 4) Wspieranie działań mających na celu rozbudowę oraz realizację nowych inwestycji zapewniających recykling, odzysk, w tym odzysk energii z odpadów z jednoczesnym odzyskiem ciepła i elektryczności.

Rozdział 7.1. Działania zmierzające do poprawy sytuacji w zakresie gospodarki odpadami

Przeciwdziałanie i minimalizacja wytwarzania odpadów komunalnych jest priorytetem w hierarchii polityki odpadowej, jako najbardziej pożądana opcja postępowania z odpadami. Zgodnie z art. 5 i 6 *ustawy o odpadach* powstawanie odpadów powinno być eliminowane lub ograniczone przez wytwarzających odpady niezależnie od stopnia uciążliwości bądź zagrożeń dla życia lub zdrowia ludzi oraz dla środowiska, a także niezależnie od ich ilości lub miejsca powstawania.

Zastosowane zostaną różne metody działań w celu zachęcenia mieszkańców do redukcji ilości wytwarzanych odpadów. Działania te obejmują przede wszystkim:

- edukację społeczną prowadzoną w celu zachęcenia do ograniczenia ilości odpadów, poprzez np. popularyzację ograniczania postaw konsumpcyjnych. Proponuje się wydanie ulotek lub umieszczenie na stronie internetowej przykładowych zaleceń dotyczących minimalizacji odpadów,
- utrwalanie nabytych postaw,
- zastosowanie instrumentów finansowych celem zachęcenia wytwórców do ograniczenia odpadów np. poprzez podwyższenie opłat za odbieranie odpadów, lub uzależnienie kosztów usuwania odpadów od ich ilości, itp.

Działania te będą prowadzone również poprzez właściwą organizację zbierania odpadów od mieszkańców.

Jednym z głównych celów *Planu* jest objęcie zorganizowanym systemem zbierania odpadów 100% mieszkańców gminy, a jednocześnie zebranie jak największej ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności w sposób selektywny. Gromadzenie odpadów powinno stanowić etap krótkotrwały i przejściowy.

Obowiązek zbierania i pozbywania się odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie nieruchomości spoczywa na jej właścicielach. Obowiązek ten może być realizowany za pośrednictwem przedsiębiorców uprawnionych do prowadzenia

działalności w zakresie zbierania i transportu powyższy odpadów komunalnych na podstawie umowy.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach w zakresie zbierania odpadów nakłada na samorząd terytorialny obowiązek zapewnienia warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania odpadów, który przyczyni się do ograniczenia składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, wydzielenia odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych oraz osiągnięcia poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.

Proponowany system zbierania odpadów komunalnych na terenie gminy powinien obejmować:

- kontynuację zbierania odpadów zmieszanych na dotychczasowych zasadach,
- kontynuację selektywnego zbierania odpadów (z podziałem na frakcje: papier i tektura, szkło, tworzywa sztuczne, metale) metodą „u źródła” z zastosowaniem worków (system wieloworkowy),
- selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji, w tym odpadów zielonych z terenów komunalnych,
- wdrożenie dodatkowego zbierania odpadów:
 - wielkogabarytowych,
 - budowlanych i poremontowych,
 - niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych (w tym: baterii i akumulatorów, przeterminowanych leków, świetlówek. itp.).

Podstawowymi zadaniami gminy w tym zakresie są:

- precyzyjne określenie obowiązków właścicieli nieruchomości i sposobu udokumentowania ich wykonania, przedstawione w „Regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy”, uaktualnionym o zapisy zawarte w gminnych planach gospodarki odpadami,
- prowadzona na bieżąco kontrola gospodarki odpadami,
- bieżące aktualizowanie baz danych, zawierających m.in. ewidencje umów zawartych na odbieranie odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości i przedsiębiorców,
- przejęcie obowiązku pozbywania się zebranych na terenie nieruchomości odpadów komunalnych od tych właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli stosownych umów z przedsiębiorcami na wywóz odpadów – za stosowną opłatą pobieraną od tych właścicieli,
- rozwinięcie systemu edukacji ekologicznej i informacji o systemie gospodarki odpadami.

Rozdział 7.2. Rodzaj i harmonogram realizacji przedsięwzięć w zakresie gospodarki odpadami

W oparciu o wyniki, wnioski i zalecenia zawarte w poprzednich rozdziałach opracowany został program strategiczny i plan działania w dziedzinie gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka, którego celem jest poprawa sytuacji w zakresie gospodarki odpadami.

Zaproponowany został: długoterminowy i krótkoterminowy program działań strategicznych. Pierwszy zawiera propozycje na okres 8 lat, zaś drugi na okres 4 lat.

Podstawowym zadaniem długoterminowego programu strategicznego jest określenie długoterminowego rozwoju systemu gospodarki odpadami. Z kolei zadaniem krótkoterminowego programu działań jest określenie celów i zadań, które gmina powinna podjąć w ciągu najbliższych czterech lat. Działania, zawarte w *Planie* pozwolą osiągnąć cele i wykonać zadania w ramach planowanego systemu gospodarki odpadami.

Zadania strategiczne do roku 2016 dla gminy Somianka opracowano na podstawie wytycznych zawartych w *KPGO 2010, Planie Gospodarki Odpadami dla Województwa Mazowieckiego do 2015 r.* oraz aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego*. Pod uwagę wzięto również specyfikę gminy oraz jej organizacyjne i finansowe możliwości realizacji zadań z zakresu ochrony środowiska.

Tabela nr 15. Zadania strategiczne do 2016 r. w zakresie gospodarki odpadami dla gminy Somianka

Rok	Zadanie	Jednostka odpowiedzialna
2009 - 2016	Kampanie na rzecz społecznej świadomości w zakresie gospodarki odpadami, działania informacyjne i edukacyjne dotyczące odpadów opakowaniowych, działania informacyjne i edukacyjne dotyczące wdrożenia systemu zbierania i przetwarzania danych, krajowa kampania informacyjna dla społeczeństwa i podmiotów gospodarczych oraz lokalne kampanie informacyjne dla społeczeństwa	gmina, powiat, Urząd Marszałkowski, Zarząd Województwa
2009 - 2016	Stworzenie systemów zbiórki odpadów opakowaniowych i ulegających biodegradacji w celu realizacji celów w zakresie recyklingu i odzysku	gmina, powiat, producenci i importerzy opakowań
2009 - 2016	Organizacja gospodarki odpadami opakowaniowymi obejmująca selektywną zbiórkę finansowaną z opłat za produkty i za recykling	gmina, przedsiębiorcy
2009 - 2016	Stworzenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych w celu uzyskania zakładanych poziomów odzysku	gmina, powiat
2009 - 2016	Stworzenie systemu zbiórki odpadów budowlanych i rozbiórkowych w celu uzyskania zakładanych poziomów odzysku.	gmina, powiat
2009 - 2016	Stworzenie systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych w celu uzyskania zakładanych poziomów odzysku	gmina, powiat
2009 - 2016	Stworzenie systemu zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych w celu uzyskania zakładanych poziomów odzysku	gmina, powiat
2009 - 2016	Sukcesywna likwidacja dzikich wysypisk odpadów	gmina
2009 - 2016	Realizacja monitoringu poeksploatacyjnego zamkniętego składowiska odpadów w m. Janki	gmina
2009 - 2016	Usuwanie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest	gmina, powiat, województwo

W poniższej tabeli nr 16 przedstawiono harmonogram realizacji przedsięwzięć obejmujący najbliższe 4 lata.

Tabela nr 16. Zadania priorytetowe na lata 2009 – 2012 w zakresie gospodarki odpadami dla gminy Somianka

Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka finansująca	Uwagi
Wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie całej gminy	gmina, właściciel posesji, przedsiębiorcy	środki własne gminy środki przedsiębiorstw środki pomocowe GFOŚ i GW	K
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych i budowlanych	gmina, powiat	środki własne gminy środki pomocowe PFOŚ i GW, GFOŚ i GW	K
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych	gmina, powiat		K
Opracowanie i wdrożenie systemu	gmina, powiat		W

zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych			
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów opakowaniowych	gmina, powiat, organizacje odzysku		K
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji	gmina, powiat		K
Opracowanie gminnego programu informacji i edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami	gmina, powiat	środki własne PFOŚ i GW, GFOŚ i GW	W

Zadanie	Jednostka odpowiedzialna	Jednostka finansująca	Uwagi
Współdziałanie w zakresie rozwoju regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych	gmina, powiat	środki własne środki pomocowe NFOŚ i GW, WFOŚ i GW, PFOŚ i GW, GFOŚ i GW	K
Bieżąca likwidacja dzikich wysypisk odpadów na terenie gminy, powiązana z akcją informacyjną oraz kontrolami w terenie	gmina	środki własne gminy PFOŚ i GW, GFOŚ i GW	W
Realizacja monitoringu po-eksploatacyjnego zamkniętego składowiska odpadów w m. Janki	gmina	środki własne gminy PFOŚ i GW, GFOŚ i GW	W
Usuwanie z terenu gminy wyrobów zawierających azbest	gmina, powiat, samorząd województwa	środki własne gminy, środki własne powiatu, środki pomocowe	W

Uwagi:

K – zadania koordynowane

W – zadania własne

W powyższym harmonogramie rzeczowym nie uwzględniono szczegółowych kosztów realizacji przedstawionych działań, gdyż ze względu na finansową kondycję gminy oraz priorytetowe traktowanie działań w zakresie gospodarki wodno – ściekowej ich realizacja w dużym stopniu uzależniona będzie od pozyskania przez gminę dodatkowych środków finansowych z funduszy unijnych. W przedstawionym poniżej harmonogramie uwzględniono więc jedynie środki finansowe, które samorząd gminy Somianka może przeznaczyć na działania w zakresie gospodarki odpadami z własnego budżetu.

Biorąc pod uwagę jednostkowe koszty gospodarki odpadami komunalnymi zapisane w *KPGO 2010* oraz uwarunkowania lokalne gminy Somianka koszty realizacji zapisanych powyżej działań oszacowano na następującym poziomie (z pominięciem kosztów koniecznych do realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somianka na lata 2007 – 2032*):

- rok 2009 – ok. 29.000 zł
- rok 2012 – ok. 72.000 zł
- rok 2016 – ok. 80.000 zł

W poniższej tabeli nr 17 przedstawiono harmonogram uruchamiania środków finansowych na realizację założonych celów krótkoterminowych na lata 2008 – 2011, przy następującym oszacowaniu środków finansowych koniecznych do realizacji przewidzianych działań w skali poszczególnych lat (z pominięciem kosztów koniecznych do realizacji Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somianka na lata 2007 – 2032):

- rok 2009 – ok. 35.500 zł
- rok 2010 – ok. 81.500 zł
- rok 2011 – ok. 83.500 zł
- rok 2012 – ok. 80.500 zł

Tabela nr 17. Harmonogram uruchamiania środków finansowych przeznaczonych na zadania priorytetowe w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka w latach 2009 – 2012

Zadanie	Szacunkowe koszty w tys. zł				Nakłady łączne (tys. zł)
	2009	2010	2011	2012	
Wdrożenie selektywnej zbiórki odpadów komunalnych na terenie całej gminy	5,0	10,0	10,0	5,0	30,0
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów wielkogabarytowych i budowlanych	5,0	7,0	7,0	7,0	26,0
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów elektrycznych i elektronicznych	3,0	5,0	5,0	5,0	18,0
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych	7,0	8,0	9,0	10,0	34,0
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów opakowaniowych	5,0	5,0	5,0	5,0	20,0
Opracowanie i wdrożenie systemu zbiórki odpadów ulegających biodegradacji	5,0	10,0	10,0	10,0	35,0
Opracowanie gminnego programu informacji i edukacji ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami	2,0	3,0	4,0	5,0	14,0
Współdziałanie w zakresie rozwoju regionalnego zakładu zagospodarowania odpadów komunalnych	-	30,0	30,0	30,0	90,0
Bieżąca likwidacja dzikich wysypisk odpadów na terenie gminy, powiązana z akcją informacyjną oraz kontrolami w terenie	2,0	2,0	2,0	2,0	8,0
Realizacja monitoringu po-eksploatacyjnego zamkniętego składowiska odpadów w m. Janki	1,5	1,5	1,5	1,5	6,0
RAZEM:	35,5	81,5	83,5	80,5	281,0
Całkowite koszty w latach 2009 – 2012:					281,0

Szacunkowe koszty usunięcia wszystkich wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somianka w sposób szczegółowy określone zostały w „*Gminnym programie usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu Gminy Somianka na lata 2007 – 2032*”, opracowanym w październiku 2007 r.

Całkowity, szacunkowy, koszt usunięcia azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy, wyliczony na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji, określono na kwotę 17.213.054,95 złotych. Realizując Program usuwania azbestu w latach 2009 – 2030, roczny koszt kształtuje się na poziomie kwoty ok. 782.410,0 zł.

Rozdział 8. Edukacja ekologiczna

Wdrożenie ustaleń zawartych w *Planie gospodarki odpadami* wymaga zaangażowania i świadomego podejścia wszystkich mieszkańców gminy, w tym także działających na jej terenie podmiotów gospodarczych – wytwórców odpadów. Zaznaczyć jednak należy, iż prowadzenie edukacji ekologicznej jest procesem ciągłym, przynoszącym prawdziwe efekty dopiero po kilku lub kilkunastu latach.

Celem nadrzędnym programu edukacji ekologicznej powinno być zwiększenie ilości pozyskiwanych z odpadów surowców wtórnych oraz zmniejszenie ilości wytwarzanych odpadów. Cel ten może zostać osiągnięty poprzez:

- kształtowanie prawidłowych wzorców zachowań poszczególnych grup społeczeństwa powiatu w odniesieniu do gospodarki odpadami,
- podniesienie wśród mieszkańców gminy świadomości i wrażliwości na sprawy związane z ochroną środowiska,
- upowszechnienie i zapewnienie każdemu mieszkańcowi dostępu do informacji na temat możliwości odzysku odpadów i płynących z tego korzyści ekologicznych i ekonomicznych,
- kontynuację edukacji na temat gospodarki odpadami w przedszkolach i szkolnictwie wszystkich szczebli,
- włączenie tematyki gospodarowania odpadami do działań i projektów realizowanych przez różnego rodzaju grupy społeczne i podmioty gospodarcze.

Podstawą efektywnej edukacji ekologicznej jest określenie grup celowych, do których chce się dotrzeć. Głównym adresatem programu promocji i edukacji w zakresie gospodarki odpadami jest cała społeczność gminna.

Kluczową grupą jest młodzież szkolna i dzieci, gdyż wykazują się oni największą percepcją na edukację ekologiczną, a ponadto stanowią ważną grupę konsumencką. Akcją informacyjną powinien być objęty również szeroki krąg osób zajmujących się obecnie sprawami gospodarki odpadami w urzędach, instytucjach i obiektach handlowych, a także przedstawiciele grup opiniotwórczych z zakresu ochrony środowiska:

pozarządowych organizacji i stowarzyszeń ekologicznych, nauczycieli, radnych i członków zarządu różnych szczebli administracji samorządowej.

Właściwa realizacja działań związanych z edukacją ekologiczną na terenie gminy Somianka wymaga realizacji następujących zadań:

- 1) *opracowanie Gminnego Programu Edukacji Ekologicznej* obejmującego działania ukierunkowane na wszystkie grupy wiekowe – w którym winny znaleźć się zarówno ramy programowe, jak również propozycje materiałów edukacyjnych do wykorzystania w trakcie zajęć. Ponadto, Program należy uzupełnić o konspekty metodologiczne dla nauczycieli oraz materiały do prowadzenia zajęć,
- 2) *organizacja szkoleń dla pracowników administracji samorządowej oraz nauczycieli prowadzących zajęcia edukacji ekologicznej* - należy przeprowadzić cykl szkoleń dla pracowników samorządowych poświęconych umiejętnościom prezentacji najważniejszych problemów ekologicznych gminy, z udziałem specjalistów zorientowanych w metodach prezentacji i przekazywania informacji. Ponadto, należy przeprowadzić szkolenia dotyczące racjonalnej gospodarki odpadami dla nauczycieli, którzy będą prowadzić odpowiednie zajęcia dla dzieci i młodzieży,
- 3) *prowadzenie akcji informacyjnych dla mieszkańców* – dotyczy to szczególnie akcji propagujących racjonalną gospodarkę odpadami, selektywną zbiórkę oraz np. prowadzenie przydomowych kompostowników. Promocja będzie zorganizowana przy zastosowaniu form oświatowych, kulturalnych i reklamowych.

Rozdział 9. Aspekty finansowe realizacji Planu gospodarki odpadami

Inwestycje w dziedzinie gospodarki odpadami mogą być finansowane za pomocą środków pochodzących ze źródeł publicznych oraz ze źródeł prywatnych, które stanowią środki własne inwestorów. Do źródeł publicznych należą: *budżet państwa, budżety jednostek samorządu terytorialnego, fundusze ekologiczne, środki pochodzące ze źródeł zagranicznych nie podlegające zwrotowi* oraz pochodzące z *funduszy Unii Europejskiej*. Ponadto, inwestycje w tej dziedzinie mogą być wspierane przez niezależne instytucje finansowe, organizacje międzynarodowe, fundacje czy towarzystwa leasingowe. Możliwe jest również łączenie środków pochodzących z różnych źródeł oraz zawieranie umów na wspólną realizację inwestycji przez samorządy terytorialne i podmioty prawne.

Zadania przyjęte do realizacji celów gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka mogą być finansowane z następujących źródeł:

- środki Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska,
- środki Wojewódzkiego, Powiatowego oraz Gminnego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- kredyty preferencyjne udzielane np. przez Bank Ochrony Środowiska (BOŚ S.A.),
- kredyty międzynarodowych instytucji finansowych (Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju – EBO i R, Bank Światowy),
- Fundusz Spójności Unii Europejskiej,
- Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego UE,
- zagraniczna pomoc finansowa udzielana poprzez fundacje i programy pomocowe,
- fundusze własne inwestorów.

ŚRODKI FINANSOWE UNII EUROPEJSKIEJ

Aktualnie istnieje możliwość finansowania inwestycji w ochronie środowiska z Funduszy Strukturalnych oraz Funduszu Spójności, a także możliwość finansowania inwestycji ze Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (inwestycje w skali regionalnej i lokalnej).

W zakresie gospodarki odpadami i ochrony powierzchni ziemi wsparcie inwestycyjne w okresie realizacji Narodowego Planu Rozwoju przeznaczone będzie przede

wszystkim na budowę, rozbudowę lub modernizację składowisk odpadów komunalnych, systemy selektywnej zbiórki, recyklingu i odzysku odpadów komunalnych (sortownie, kompostownie), systemy zbiórki i unieszkodliwiania odpadów niebezpiecznych.

Najważniejszym źródłem pozyskania funduszy na realizację inwestycji w zakresie gospodarki odpadami jest Fundusz Spójności. W ramach tego funduszu, dla ustanowionego przez polski rząd, Programu Operacyjnego „Infrastruktura i Środowisko” w Priorytecie II – Gospodarka Odpadami i Ochrona Powierzchni Ziemi, przeznaczono środki finansowe w postaci pomocy bezzwrotnej na kwotę 1.107,65 mln euro. Beneficjentami tego funduszu mogą być jednostki samorządu terytorialnego i ich związki lub podmioty świadczące usługi z zakresu zadań własnych JST. Projekty finansowane muszą obejmować minimum 150 tys. mieszkańców.

Mniejsze projekty gospodarki odpadami obsługujące poniżej 150 tys. mieszkańców, mogą być finansowane w ramach regionalnych programów operacyjnych (RPO). W oparciu o środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich istnieje możliwość realizacji projektów dla gmin wiejskich i gmin miejskich liczących poniżej 5 tys. mieszkańców.

Niektóre działania w zakresie gospodarki odpadami (np. recyklingu), mogą być dofinansowane z Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego, choć środki przeznaczone na gospodarkę odpadami w tych funduszach są relatywnie niewielkie.

FUNDUSZE EKOLOGICZNE

Funkcjonujący w Polsce system funduszy ekologicznych obejmuje: Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie, powiatowe i gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Zasady funkcjonowania narodowego, wojewódzkich, powiatowych i gminnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska*. Szczegółowe zasady gospodarki finansowej NFOŚ i GW oraz wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 20 grudnia 2002 r.* (Dz. U. Nr 230, poz.1934). Fundusze te gromadzą wpływy z opłat uiszczanych przez podmioty gospodarcze za korzystanie ze środowiska oraz kar administracyjnych.

Zasadniczym celem Narodowego Funduszu jest wspieranie finansowe przedsięwzięć podejmowanych dla poprawy jakości środowiska w Polsce. W zakresie ochrony powierzchni ziemi, w tym ochrony środowiska przed odpadami, zakłada się dofinansowanie następujących zadań inwestycyjnych:

- likwidacja uciążliwości starych składowisk odpadów niebezpiecznych,

- unieszkodliwianie odpadów powstających w związku z transportem samochodowym (autozłom, płyny eksploatacyjne, akumulatory, ogumienie, tworzywa sztuczne) oraz zbiórka i wykorzystanie olejów przepracowanych,
- przeciwdziałanie powstawaniu i unieszkodliwianie odpadów przemysłowych i odpadów niebezpiecznych,
- realizacja międzygminnych i regionalnych programów zagospodarowania odpadów komunalnych (w tym budowa zakładów przetwórstwa odpadów oraz wspomaganie systemów zagospodarowywania osadów ściekowych).

WFOŚ i GW przygotowują listy zadań, które mogą być przez nie dofinansowywane. Lista taka sporządzana jest corocznie (brak jest wieloletnich programów wydatkowania funduszy na realizację określonych zadań) i każdorazowo obejmuje pewne działania z zakresu gospodarki odpadami.

Dochody Powiatowych i Gminnych FOŚ i GW są przekazywane na rachunek samorządu, ale fundusze te nie posiadają osobowości prawnej. W budżecie jednostki mają charakter działu celowego. Zakres wydatkowania środków jest szeroki i obejmuje dofinansowanie różnego rodzaju przedsięwzięć z zakresu ochrony środowiska, w tym z zakresu gospodarki odpadami. Podziału środków dokonuje Rada Gminy bądź Powiatu.

BANKI WSPIERAJĄCE INWESTYCJE EKOLOGICZNE

Bank Ochrony Środowiska ma statutowo nałożony obowiązek kredytowania inwestycji służących ochronie środowiska. Udziela kredytów na między innymi: budowę składowisk odpadów i innych obiektów do odzysku i unieszkodliwiania odpadów, zakup urządzeń związanych z usuwaniem odpadów, zakup sprzętu niezbędnego do zorganizowania zbiórki i transportu odpadów. Kredyty z BOŚ umożliwiają sfinansowanie zadania inwestycyjnego w 100%. Środki te są oprocentowane w wysokości od 1%. Okres spłaty kredytu wynosi 5 lat, a okres karencji 1 rok. BOŚ udziela również kredytów ze środków Narodowego oraz Wojewódzkich FOŚ i GW.

Ponadto aktywnie finansowanie gospodarki odpadami to wspomagają następujące instytucje finansowe: Bank Rozwoju Eksportu S.A., Polski Bank Rozwoju S.A., Bank Światowy czy Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju.

Rozdział 10. Sposób kontroli oraz dokumentowania realizacji Planu gospodarki odpadami

Na system monitorowania gospodarki odpadami składa się zbieranie informacji o wynikach działań, natomiast porównanie tych wyników z wartościami wskaźników kontrolnych – na system oceny realizacji zamierzonych celów.

Monitoring realizacji *Planu gospodarki odpadami* jest niezbędny dla prowadzenia bieżących analiz postępów w jego wdrażaniu. Realizacja tego celu wymaga sprawnych i wydolnych źródeł informacji oraz narzędzi do ich gromadzenia. Potrzebna jest zatem w szerokim stopniu informatyzacja danych. Oceny realizacji *Planu* dokonujemy:

- po zakończeniu opracowania dokumentu,
- w trakcie jej realizacji,
- po zakończeniu realizacji wszystkich celów i zadań przyjętych w *Planie*.

Monitoring *Planu* powinien odbywać się co roku, raz na 2 lata będzie przeprowadzana analiza porównawcza stanu wyjściowego i obecnego. Wdrażanie *Planu* powinno podlegać regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania przedsięwzięć/ działań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem
- analizy przyczyn tych rozbieżności.

Podstawę monitoringu aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka na lata 2009 – 2016* stanowią będą wskaźniki przedstawione w tabeli nr 18. Ich zakres określono z uwzględnieniem zapisów planów wyższego rzędu oraz możliwości dostępu do informacji o ich wielkości na poziomie gminy Somianka.

Tabela nr 18. Wskaźniki monitoringu Planu

Lp.	Wskaźnik charakteryzujący gospodarkę odpadami	Jednostka	Wartość wskaźnika w 2008 r.
1.	Masa zebranych odpadów komunalnych	Mg/ rok	156,6 Mg* 977,6 Mg**
2.	Masa zebranych odpadów komunalnych na 1 mieszkańca na rok	kg/ M/ rok	28,1 kg 175,5 kg
3.	Masa odpadów komunalnych zebranych w sposób selektywny	Mg	30,38 Mg
4.	Masa zebranych odpadów ulegających biodegradacji	Mg	1,51 Mg
5.	Masa zebranych surowców wtórnych, w tym: – tworzywa sztuczne – papier i tektura – szkło – blacha stalowa i aluminium	Mg	6,99 Mg 1,42 Mg 21,34 Mg 0,63 Mg
6.	Masa zebranych selektywnie odpadów wielkogabarytowych ze strumienia odpadów komunalnych	Mg	0 Mg
7.	Masa zebranych selektywnie odpadów budowlano – remontowych ze strumienia odpadów komunalnych	Mg	0 Mg
8.	Masa zebranych selektywnie odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych	Mg	0 Mg
9.	Nakłady finansowe na działania w zakresie gospodarki odpadami ***	zł/ rok	315.692,64
10.	Udział społeczeństwa w działaniach na rzecz poprawy gospodarki odpadami wg oceny jakościowej	-	brak
11.	Ilość i jakość interwencji (wniosków) zgłaszanych przez mieszkańców (np. dzikie wysypiska)	-	brak oficjalnie zarejestrowanych
12.	Liczba, jakość i skuteczność kampanii edukacyjno – informacyjnych	-	brak
13.	Masa wytworzonych osadów ściekowych	Mg/ rok	1,0 Mg
14.	Masa osadów ściekowych poddanych unieszkodliwieniu/odzyskowi	Mg/ rok	0,0 Mg
15.	Postęp prac rekultywacyjnych na składowisku odpadów w m. Janki	badania laboratoryjne ocena stanu szaty roślinnej	-

* - masa odpadów zebranych przez firmy zbierające

** - suma mas odpadów zebranych przez firmy zbierające oraz ZGK Somianka

*** - obejmują m.in. koszty wywozu

Źródło: opracowanie własne

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach stanowi, iż:

- plany gospodarki odpadami wszystkich szczebli podlegają aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata,
- co 2 lata organy wykonawcze opracowujące projekty planów składają sprawozdanie z realizacji planu organom uchwalającym plany (w przypadku gminy sprawozdanie sporządzą wójt, a następnie przedkłada go radzie gminy i zarządowi powiatu w terminie do dnia 30 marca po upływie okresu sprawozdawczego).

Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami powinno obejmować:

- ocenę stopnia realizacji określonych w planie celów i kierunków działań,
- sprawozdanie z wykonanych zadań pozainwestycyjnych i inwestycyjnych,
- zgodność wykonanych zadań z harmonogramem prac,
- podsumowanie z wnioskami i ewentualną rekomendacją nowelizacji planu.

Podstawowymi źródłami informacji niezbędnymi do dokonania przedmiotowej oceny wdrażania *Planu* mogą być:

- wojewódzka baza danych, dotycząca wytwarzania i gospodarowania odpadami, prowadzona przez marszałka województwa,
- źródła administracyjne lub inne np., wynikające ze zobowiązań sprawozdawczych (m.in. decyzje w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami, informacje o wytwarzanych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, rejestr posiadaczy odpadów zwolnionych z obowiązku uzyskiwania zezwoleń na prowadzenie działalności w zakresie zbierania lub transportu odpadów),
- informacje zbierane przez inspekcję ochrony środowiska w ramach państwowego monitoringu środowiska,
- badania statystyczne (w szczególności Głównego Urzędu Statystycznego) oraz procedury ocen statystycznych na podstawie próbek lub estymatorów związanych z odpadami,
- przyjęte wskaźniki dotyczące ilości i jakości odpadów.

Ustawa o odpadach wymaga, aby plany gospodarki odpadami aktualizowane były nie rzadziej niż raz na 4 lata. Proces aktualizacji poprzedza weryfikacja dokumentu w celu oceny, które części planu wymagają aktualizacji i w jakim zakresie. Weryfikacji podlega cały plan, tj. aktualny stan gospodarki odpadami, wytyczone cele i działania, program krótko- i długoterminowy, określone zadania i harmonogram ich realizacji.

Zgodnie z *ustawą o odpadach* projekt planu gminnego podlega zaopiniowaniu przez zarząd województwa oraz zarząd powiatu, a także Dyrektora Regionalnego Zarządu

Gospodarki Wodnej w Warszawie. Organy te udzielają opinii w terminie nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia otrzymania projektu.

Rozdział 11. Wnioski z prognozy oddziaływania na środowisko Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka

Przeprowadzenie prognozy oddziaływania projektu planu gospodarki odpadami na środowisko wynika z zapisów artykułu 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227).

Aktualnie prowadzona gospodarka odpadami w gminie Somianka wywiera negatywny wpływ na następujące elementy środowiska:

- wody powierzchniowe i podziemne – zmiany spowodowane są głównie przez „dzikie” wysypiska pojawiające się lokalnie w lasach i przydrożnych rowach,
- powierzchnię ziemi – zmiany spowodowane są głównie przez „dzikie” wysypiska pojawiające się lokalnie w lasach, przydrożnych rowach

Potencjalne zmiany tego stanu, w przypadku braku realizacji powyższego Planu, dotyczą przede wszystkim dalszego pogorszenia jakości gruntów, gleb i wód podziemnych, spowodowanych migracją zanieczyszczeń z „dzikich wysypisk”. Likwidacja tych obiektów oraz zorganizowanie zintegrowanego systemu gospodarki odpadami jest podstawowym działaniem, planowanym w następnych latach funkcjonowania planu.

Wprowadzenie i sukcesywne rozszerzanie poziomu obsługi systemu zorganizowanego wywozu odpadów na terenie analizowanej gminy przyczyni się do zmniejszenia ilości odpadów kierowanych na niezalegalizowane „dzikie” wysypiska odpadów, co przyczyni się do zmniejszenia zanieczyszczenia środowiska zwłaszcza gruntowo – wodnego.

Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki odpadów oraz spełnianie wymogów odnośnie dopuszczonych limitów przyczyni się do stopniowego obniżania się udziału odpadów o cechach surowców wtórnych (zwłaszcza odpadów opakowaniowych,) w strumieniu odpadów kierowanych na składowiska. Dzięki temu uzyska się oszczędność pojemności i powierzchni składowisk, co wpłynie bezpośrednio na zmniejszenie zapotrzebowania na zajmowanie nowych powierzchni pod deponowanie odpadów.

Wdrożenie systemu selektywnej zbiórki i limitów odzysku odpadów o charakterze niebezpiecznym z odpadów komunalnych przyczyni się niewątpliwie do zmniejszenia

niekorzystnej presji substancji niebezpiecznych na środowisko, szczególnie na wypiskach, niespełniających wymaganych normatywów.

Sukcesywna likwidacja i rekultywacja terenów „dzikich” wysypisk oraz zapobieganie powstawaniu tego typu obiektów, odciążą środowisko i stopniowo będzie zmierzać do przywrócenia walorów miejsc zdegradowanych wskutek składowania odpadów.

Bieżąca realizacja monitoringu poeksploatacyjnego na składowisku odpadów komunalnych w m. Janki pozwoli ocenić wpływ obiektu na stan środowiska w jego otoczeniu, a w szczególności na wody podziemne. Ponadto rekultywacja składowiska, zgodnie z przygotowanym projektem, pozwoli zminimalizować jego wpływ na środowisko oraz przywrócić zdegradowanemu terenowi wartości użytkowe.

Składowanie odpadów dokonywane będzie na obiekcie spełniającym obowiązujące i przewidywane wymogi ochrony środowiska. Deponowanie odpadów będzie sukcesywnie ograniczane do strumienia odpadów balastowych, a docelowo odpadów przetworzonych z innych procesów unieszkodliwiania. Zmniejszany będzie sukcesywnie w strumieniu odpadów kierowanych do składowania udział odpadów o cechach surowców wtórnych (selektywna zbiórka) oraz odpadów ulegających biodegradacji (kompostowanie). Wyeliminowane zostanie docelowo zjawisko rozproszenia po całym analizowanym obszarze zalegalizowanych i nielegalnych obiektów składowania odpadów. Wszystkie opisane powyżej zmiany będą służyły poprawie jakości środowiska na obszarze analizowanego terenu.

Reasumując powyższe: w wyniku realizacji zadań i działań związanych z wdrażaniem niniejszego projektu *Planu gospodarki odpadami* na terenie gminy Somianka następować będzie poprawa jakości środowiska i stopniowe przywracanie walorów miejsc zdegradowanych (na skutek rekultywacji wysypisk odpadów i zapobiegania ich powstawaniu oraz uporządkowania gospodarki odpadami).

Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Projekt „Planu gospodarki odpadami gminy Somianka na lata 2009 – 2016”, stanowi aktualizację „Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka do 2012 roku”, przyjętego uchwalonego uchwałą Rady Gminy nr XXIII/127/2005 z dnia 28 stycznia 2005 r. i został sporządzony jako realizacja zapisów ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, która w art. 14 wprowadziła obowiązek opracowywania planów gospodarki odpadami oraz ich aktualizacji nie rzadziej niż co 4 lata.

Celem niniejszej aktualizacji *Planu* jest przedstawienie wytycznych do reorganizacji systemu gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka. Wdrożenie zawartych w nim rozwiązań organizacyjnych oraz logistyczno – technicznych przyczyni się do właściwego, zgodnego z obowiązującymi przepisami prawnymi, zagospodarowania powstających odpadów.

Według danych Urzędu Gminy w 2008 r. z terenu gminy wywieziono 977,69 Mg odpadów komunalnych, w tym:

- opakowania ze szkła – 21,34 Mg
- opakowania z metali – 0,63 Mg
- opakowania z tworzyw sztucznych – 6,99 Mg
- opakowania z papieru i tektury – 1,42 Mg
- odpady ulegające biodegradacji – 1,51 Mg

Na terenie gminy Somianka selektywna zbiórka odpadów niebezpiecznych ze strumienia odpadów komunalnych, realizowana w ramach działań gminy, dotyczy wyłącznie zużytych baterii małogabarytowych (kod 20 01 33*) i realizowana jest przez punkty zlokalizowane w szkołach gminnych, Urzędzie Gminy oraz ZGK Somianka (zebrane baterie w ramach stosownej umowy odbierane są w miarę potrzeb przez firmę PMS BARTNICKI, z siedzibą w Kobyłce).

Na terenie gminy zorganizowana zbiórka odpadów wielkogabarytowych oraz elektrycznych i elektronicznych związanych ze strumieniem odpadów komunalnych prowadzona jest w sposób akcyjny – ostatnia zbiórka przeprowadzona została wiosną 2007 r. – w jej wyniku zebrano 22,3 Mg odpadów z gospodarstw domowych i rolnych z terenu gminy Somianka.

Aktualnie odpady komunalne z terenu gminy Somianka, w tym także z miejsc publicznych (kosze uliczne), z obiektów użyteczności publicznej (urząd gminy, placówki szkolne, sklepy, itp.) oraz indywidualnych gospodarstw rolnych (na terenie gminy brak zabudowy o charakterze wielorodzinnym), odbierane są, w ramach stosownych umów z poszczególnymi wytwórcami, przez podmioty gospodarcze posiadające stosowne zezwolenia na prowadzenie działalności w powyższym zakresie.

Odpady komunalne od wytwórców zbierane są w sposób: zmieszany (zbiórka jednopojemnikowa) oraz w sposób selektywny (zbiórka w worki obejmująca szkło, tworzywa sztuczne, metale oraz odpady ulegające biodegradacji).

Na terenie gminy usługi w zakresie odbioru odpadów stałych o charakterze komunalnym, powstających w efekcie funkcjonowania indywidualnych gospodarstw domowych i rolnych oraz obiektów użyteczności publicznej, świadczą następujące podmioty gospodarcze:

- MPK Sp. z o.o., ul. Kołobrzeska 5, 07 – 401 Ostrołęka,
- Zakład Kształtowania Terenów Zielonych, ul. Nasielska 26, 05 – 140 Serock,
- „JURANT” Sp. J., S. Matak, J. Borkowski, ul. Ossowska 73, 05 – 220 Zielonka.

Usługi w zakresie odbioru i transportu odpadów ciekłych na terenie gminy Somianka świadczą natomiast następujące podmioty:

- Usługi asenizacyjne i transportowe, Przybysz Marcin, Kania Nowa 13, Serock,
- Usługi asenizacyjne i transportowe, Kmiołek Zdzisław, Wierzbica 29A, Serock,
- „KUROT” Usługi Komunalne, Kurowski Mirosław, Kania Nowa, ul. Polna 25, Serock.

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu* na terenie gminy Somianka nie jest prowadzony odzysk odpadów z wykorzystaniem żadnej z metod określonych w załączniku nr 5 do *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*. Na terenie gminy nie posiada również lokalizacji żadna instalacja do prowadzenia odzysku odpadów.

Na dzień sporządzenia niniejszej aktualizacji *Planu* na terenie gminy Somianka nie jest prowadzone unieszkodliwianie odpadów z wykorzystaniem żadnej z metod określonych w załączniku nr 6 do *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach*. Na terenie gminy nie posiada również lokalizacji żadna instalacja do unieszkodliwiania odpadów, w tym także funkcjonujące składowisko odpadów komunalnych.

Podsumowując stan aktualnej gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka, można wyróżnić jej mocne i słabe strony.

Mocne strony:

- objęcie zorganizowanym zbieraniem odpadów komunalnych praktycznie wszystkich mieszkańców gminy,

- wprowadzenie i systematycznie rozwijane selektywne zbieranie odpadów systemem workowym,
- wzrastająca systematycznie efektywność selektywnego zbierania odpadów,
- prowadzenie systematycznej edukacji ekologicznej w placówkach oświatowych,
- rozpoczęcie zbiórki zużytych baterii małego gabarytu ze strumienia odpadów komunalnych
- możliwość korzystania z obiektów i instalacji do odzysku i unieszkodliwiania odpadów (sortownie, kompostownie, składowiska), położonych poza terenem gminy,
- wzrost świadomości podmiotów gospodarczych dotyczącej ich obowiązków w zakresie minimalizacji powstawania odpadów i właściwej gospodarki nimi.

Słabe strony

- nie funkcjonuje system gospodarki odpadami komunalnymi rozumiany jako zintegrowany kompleks działań ukierunkowanych na planowe osiągnięcie zamierzonego celu,
- brak pełnego wykorzystania instrumentów prawnych będących w gestii administracji samorządowej gminnej,
- gminy, ze względu na wielkość i potencjał, nie mogą skutecznie kreować i wdrażać autonomicznych systemów gospodarki odpadami komunalnymi szczególnie w zakresie odzysku i unieszkodliwiania – wskazane byłoby tworzenie związków celowych,
- brak zorganizowanego systemu pozyskiwania odpadów niebezpiecznych pochodzących z odpadów komunalnych,
- odpady niebezpieczne wytwarzane w małej przedsiębiorczości handlowo – usługowej w znacznym stopniu trafiają do strumienia odpadów komunalnych,
- duży odsetek składowanych i nieprzetworzonych odpadów, przy braku stosowania innych metod odzysku i unieszkodliwiania odpadów,
- niedostateczna świadomość ekologiczna mieszkańców, szczególnie w zakresie gromadzenia odpadów zmieszanych i selektywnego zbierania,
- nie podjęto skutecznych działań mających na celu organizację zbiórki odpadów remontowo – budowlanych oraz odpadów ulegających biodegradacji. Brak działań w zakresie realizacji zbiórki odpadów ulegających biodegradacji może skutkować problemami w realizacji stopnia redukcji ilości odpadów trafiających na składowiska. Część odpadów nadal trafia do środowiska w sposób niekontrolowany, m.in. poprzez spalanie w piecach oraz na „dzikie wysypiska”,
- niedostateczny rozwój i brak efektywności systemów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych,

- brak dokładnych informacji o ilościach wytwarzanych odpadów z sektora gospodarczego, w tym niebezpiecznych. Niemożliwa jest wiarygodna ocena sposobów prowadzenia gospodarki tymi odpadami,
- występują trudności w monitorowaniu stanu gospodarki odpadami ze względu na zdywersyfikowany system zbierania informacji nt. gospodarki odpadami (na podstawie szeregu aktów prawnych, przez wiele instytucji zarówno drogą administracyjną, jak i badań statystycznych, przy użyciu różnych metodyk).

Wytyczając cele w gospodarce odpadami na terenie gminy Somianka kierowano się strategią wyznaczoną w znowelizowanej *Polityce Ekologicznej Państwa*, a także wytycznymi zawartymi w *Krajowym planie gospodarki odpadami 2010* i *Wojewódzkim Planie Gospodarki Odpadami dla Mazowsza na lata 2007 – 2015* oraz zapisami aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla powiatu wyszkowskiego*.

Biorąc pod uwagę specyfikę lokalną i ocenę możliwości zrealizowania określonych działań, a także fakt, iż znaczna część celów zapisanych w *Planie gospodarki odpadami gminy Somianka do 2012 roku* nie została zrealizowana (głównie ze względu na trudności finansowe), cel strategiczny dla gminy Somianka sformułowano w sposób następujący: *wprowadzenie na terenie całej gminy selektywnej zbiórki odpadów komunalnych, ze szczególnym uwzględnieniem odpadów opakowaniowych, odpadów ulegających biodegradacji i odpadów niebezpiecznych oraz zwiększenie poziomu odzysku surowców wtórnych*.

Biorąc pod uwagę jednostkowe koszty gospodarki odpadami komunalnymi zapisane w *KPGO 2010* oraz uwarunkowania lokalne koszty realizacji działań zapisanych w aktualizacji *Planu gospodarki odpadami dla gminy Somianka* oszacowano na następującym poziomie (z pominięciem kosztów koniecznych do realizacji *Programu usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Somianka na lata 2007 – 2032*):

- rok 2009 – ok. 29.000 zł
- rok 2012 – ok. 72.000 zł
- rok 2016 – ok. 80.000 zł

W wyniku sukcesywnej, lecz ciągłej realizacji celów zapisanych w projekcie *Planu gospodarki odpadami* na terenie gminy Somianka następować będzie poprawa jakości środowiska i stopniowe przywracanie walorów miejsc zdegradowanych (poprzez „dzikie wysypiska”) oraz osiągnięcie określonych prawem poziomów odzysku poszczególnych kategorii odpadów.

Przewodniczący
Rady Gminy
/-/ Tadeusz Jacek Tolak

Materiały źródłowe

- 1) J. Korytkowski, J. Grabowska, *Sporządzanie gminnego lub miejskiego planu gospodarki odpadami*. OD i DK, Gdańsk 2003 r.
- 2) Cz. Rosik – Dulewska, *Podstawy gospodarki odpadami*. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa 2000 r.
- 3) A. Bernaciak, M. Spychała, *Programowanie ochrony środowiska w gminie*, Wydawnictwo SORUS, Poznań 2007 r.
- 4) K. Giordano, *Planowanie zrównoważonego rozwoju gminy w praktyce*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2005 r.
- 5) M. Kistowski, W. Staszek, *Poradnik do opracowania gminnego i powiatowego programu zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska*, Pomorski Urząd Wojewódzki, Gdańsk 1999 r.
- 6) T. Borys, *Jak budować program ekorozwoju – poradnik dla gmin i organizacji pozarządowych. Agenda 21, tom 1 oraz tom IV*, Warszawa – Jelenia Góra 1998 r.
- 7) *Strategia Rozwoju Kraju 2007 – 2015*, 2006 r.
- 8) *Zaktualizowana koncepcja przestrzennego zagospodarowania kraju*, 2005 r.
- 9) *Polityka Ekologiczna Państwa na lata 2009 – 2012 z uwzględnieniem perspektywy na lata 2013 – 2016*, Warszawa 2008 r.
- 10) *Program ochrony środowiska Województwa Mazowieckiego na lata 2007 – 2010 z uwzględnieniem perspektywy do 2014 r.*, Warszawa, 2007 r.
- 11) *Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2020 r.*, Warszawa 2006 r.
- 12) *Plan zagospodarowania przestrzennego Województwa Mazowieckiego*, Warszawa 2004 r.
- 13) *Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002 r.
- 14) *Aktualizacja Programu Ochrony Środowiska dla powiatu wyszkowskiego*, 2008 r.
- 15) *Wytyczne sporządzania programów ochrony środowiska na szczeblu regionalnym i lokalnym*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002 r.
- 16) *Poradnik – powiatowe i gminne plany gospodarki odpadami*. Ministerstwo Środowiska, Warszawa 2002 r.

Spis tabel i wykresów

Wykres nr 1. Użytkowanie terenu w gminie Somianka.....[Błąd: Nie znaleziono źródła odwołania](#)

Wykres nr 2. Średni skład morfologiczny komunalnych odpadów domowych na terenach wiejskich.....[Błąd: Nie znaleziono źródła odwołania](#)

Wykres nr 3. Średni skład morfologiczny komunalnych odpadów z obiektów infrastrukturalnych dla terenów wiejskich.....[Błąd: Nie znaleziono źródła odwołania](#)

Wykres nr 4. Masa poszczególnych grup odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2008 r. [Mg].....[Błąd: Nie znaleziono źródła odwołania](#)

Tabela nr 1. Użytkowanie terenu w gminie Somianka.....26

Wykres nr 1. Użytkowanie terenu w gminie Somianka.....26

Tabela nr 2. Liczba ludności w gminie Somianka.....27

Tabela nr 3. Długość czynnej sieci wodociągowej w gminie Somianka.....28

Tabela nr 4. Karta składowiska odpadów w m. Janki, gm. Somianka (wybrane elementy)
29

Tabela nr 5. Stan realizacji działań strategicznych zapisanych w „Planie gospodarki odpadami dla gminy Somianka do 2012 r.”.....33

Tabela nr 6. Stan realizacji celów szczegółowych na lata 2004 – 200735

Tabela nr 7. Stan realizacji celów szczegółowych na lata 2008 – 201236

Tabela nr 8. Wybrane właściwości fizyczno – chemiczne odpadów komunalnych (wg OBREM, 2000)39

Tabela nr 9. Średni [%] skład morfologiczny odpadów komunalnych na terenach wiejskich39

Wykres nr 2. Średni skład morfologiczny komunalnych odpadów domowych na terenach wiejskich.....40

Wykres nr 3. Średni skład morfologiczny komunalnych odpadów z obiektów infrastrukturalnych dla terenów wiejskich.....41

Tabela nr 10. Prognozowany bilans odpadów komunalnych na terenie gminy Somianka w 2009 r.....42

Wykres nr 4. Masa poszczególnych grup odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2008 r. [Mg].....43

<i>Tabela nr 11. Ilość odpadów ulegających biodegradacji wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2009 r.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela nr 12. Ilość odpadów niebezpiecznych wytworzonych na terenie gminy Somianka w 2009 r.....</i>	<i>44</i>
<i>Tabela nr 13. Wyniki inwentaryzacji wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Somianka.....</i>	<i>47</i>
<i>Tabela nr 14. Prognozowany bilans odpadów komunalnych na terenie gminy Somianka na lata 2012 oraz 2016.....</i>	<i>53</i>
<i>Tabela nr 15. Zadania strategiczne do 2016 r. w zakresie gospodarki odpadami dla gminy Somianka.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela nr 16. Zadania priorytetowe na lata 2009 – 2012 w zakresie gospodarki odpadami dla gminy Somianka.....</i>	<i>64</i>
<i>Tabela nr 17. Harmonogram uruchamiania środków finansowych przeznaczonych na zadania priorytetowe w zakresie gospodarki odpadami na terenie gminy Somianka w latach 2009 – 2012</i>	<i>66</i>
<i>Tabela nr 18. Wskaźniki monitoringu Planu.....</i>	<i>73</i>